

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

K2 – det lämpliga regelverket?

En studie av andelen företag som gick över till K2
det första året det fick tillämpas

Magisteruppsats i företagsekonomi
Externredovisning och företagsanalys
Höstterminen 2009

Handledare: Jan Marton & Kristina Jonäll
Författare: Dagmara Czura & Natalia Ström

FÖRORD

Med dessa ord avslutar vi en lång process,
en process som har varit både slitsam, men även rolig.
Under uppsatsens gång har vi fått en fördjupad kunskap inom redovisningsregler för
mindre företag som vi hoppas att kunna använda i vårt framtida arbetsliv.

Vi vill tacka våra opponenter samt
övriga vilka på något sätt hjälpt oss under uppsatsens gång,
och som med sin konstruktiva kritik och givande kommentarer bidragit till
en bättre uppsats.

Natalia och Dagmara
Januari 2010

SAMMANFATTNING

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Extern redovisning och Företagsanalys, Magisteruppsats, HT 2009

Författare: Dagmara Czura & Natalia Ström
Handledare: Jan Marton & Kristina Jonäll
Titel: K2 – det lämpliga regelverket? En studie av andelen företag som gick över till K2 det första året det fick tillämpas

Bakgrund: Redovisningsproblematiken som finns idag och som framförallt berör de mindre företagen blev orsaken till att Bokföringsnämnden påbörjat sitt arbete med det så kallade K-projektet i syfte att se över och förenkla de redovisningsnormerna som finns för svenska företag. K2-regelverket, vilket är en del av K-projektet, är avsett för mindre företag och ambition med detta är att underlätta för företagen vid upprättandet av årsredovisningar, emellertid har det sina begränsningar. Detta gör att företagen vid övervägandet av övergången till K2-regelverket måste väga dess begränsningar mot förenklningar samt att ha K3-regelverket, vilket utgör huvudalternativet avseende aktiebolag, i åtanke.

Syfte: Syftet med uppsatsen är ta reda på hur många företag som gått över till det nya K2-regelverket första året det fick tillämpas samt vilka orsaker som främjar respektive hindrar övergången. Genom att analysera årsredovisningar för företag som börjat tillämpa BFNAR 2008:1 ska vi ta fram vad som kännetecknar och utmärker de företagen för att sedan dra slutsatser om varför K2 är ett lämpligt alternativ för just dessa samt vilken påverkan K2 medfört på utformningen av årsredovisningar.

Tillvägagångs-sätt: Med hjälp av olika statistiska metoder beräknas andelen företag som gick över till K2-regelverket första året de fick tillämpa det samt undersöks sambandet mellan företagets olika variabler och övergången till K2. Vidare för att få en djupare förståelse för effekterna av K2 undersöks årsredovisningar för de företagen som i stickprovet började tillämpa de nya reglerna. För dessa görs en sammanställning av gemenskaper vilket för att dra slutsatser avseende vilka är de företag som gick över till K2-regelverket.

Slutsatser: Vi har iakttagit att de undersökta K2-företagen inte har påverkats i någon större utsträckning av övergången till de nya reglerna. Andelen företag som gick över till K2-reglerna är väldigt liten, vilket gör det svårt att dra konkreta slutsatser angående de faktorer som främjar övergången. Eftersom regelverket är fortfarande nytt, är kunskapen om dess effekter på redovisning relativt liten, vilket kan förhindra övergången. K2-regelverket är för närvarande inte obligatoriskt vilket gör att företagen väntar med att ta ställning till detta.

Förslag till vidare forskning: Eftersom undersökningen vi gjort avspeglar endast i vilken utsträckning företag gick över till K2-regelverket första året det fick tillämpas, kan det vara intressant att studera i vilken mån K2-reglerna tillämpas vid den tidpunkten då K-regelverken blir obligatoriska. I samband med detta skulle vara intressant att studera vilka faktorer avgör val mellan K2- och K3-regelverket.

FÖRKORTNINGAR

ABL	Aktiebolagslagen
BFL	Bokföringslagen
BFN	Bokföringsnämnden
BFNAR	Bokföringsnämndens allmänna råd
CGS	Centrala gränsvärdessatsen
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EU	Europeiska unionen
FASB	Financial Accounting Standards Board
GRS	God redovisningssed
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
RFR	Rådet för Finansiell Rapportering
RR	Redovisningsrådets rekommendation
ÅRL	Årsredovisningslagen

Innehåll

FÖRORD	II
SAMMANFATTNING	III
FÖRKORTNINGAR	IV
1 INLEDNING	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Frågeställning	3
1.4 Syfte	3
1.5 Avgränsning	3
2 METOD	5
2.1 Val av ämnet	5
2.2 Undersökningsansats	5
2.3 Population i undersökningen	5
2.4 Tillvägagångssätt vid undersökning av population	6
2.5 Giltighetsanspråk	9
2.6 Källkritik	10
3 REFERENSRAM	11
3.1 K – projektet	11
3.1.1 Utgångspunkt för indelning i K1-K4 kategorierna	11
3.1.2 K1-K4 kategorierna	12
3.2 BFNAR 2008:1	13
3.2.1 Vilka får tillämpa BFNAR 2008:1	13
3.2.2 Innehåll och uppbyggnad i BFNAR 2008:1: Allmänt råd och vägledning	14
3.2.3 Förenklingar i K2	14
3.2.4 Övervägandet mellan K2 och K3	15
3.2.5 Skillnader mellan K2 och nuvarande regelverk	16
3.2.6 Övergångsregler	18
3.3 Redovisningsteorier	19
3.4 Statistik	22
3.4.1 Intervallskattning	22
3.4.2 Stratumindelning och skattning av populations andel vid stratumindelning	23
3.4.3 Normalapproximation av binomialfördelningen	23
3.4.4 Hypotesprövning	24
3.4.5 Kruskal – Wallis test	25
3.4.6 Spearmans rangkorrelationstest	25
4 EMPIRI OCH ANALYS	26

4.1 Statistiska tester och beräkningar	26
4.1.1 Intervallskattning	27
4.1.2 Kruskal – Wallis test	30
4.1.3 Spearmans rangkorrelationstest	32
4.2 Analys av företag som gick över	32
5 SLUTSATSER	35
KÄLLFÖRTECKNING	39
BILAGA 1 Beräkning av stickprovets storlek	40
BILAGA 2 Checklistan	41
BILAGA 3 Organisationsnummer till företag som gick över till K2.....	42
BILAGA 4 Företagsöversikt.....	44

1 INLEDNING

I detta inledande kapitel kommer vi att presentera en bakgrund till och en problemdiskussion kring uppsatsens ämne som leder fram till dess frågeställning och syfte. Kapitlet avslutas med de avgränsningar vi valt att göra i denna undersökning. Med denna inledande del vill vi väcka intresse för uppsatsens ämne.

1.1 Bakgrund

De senaste decennierna har präglats av stora förändringar inom redovisningsområdet. Dessa förändringar har medfört att antalet redovisningsregler och deras komplexitet, såväl i Europeiska unionen (EU) som i Sverige, har ökat. För att uppnå harmonisering inom redovisningsområdet, undertecknade Sverige och flera andra länder 1992 *EES-avtalet*, vilket gjorde Sverige skyldigt att följa det så kallade fjärde bolagsdirektivet. Enligt detta direktiv skulle alla årsredovisningar som upprättas inom EU ge *a true and fair view*, det vill säga en rättvisande bild (Engström, 2009, s. 40). Under många år arbetade Bokföringsnämnden (BFN) med anpassning av det internationella regelverket till de svenska allmänna råden, vilket resulterade i att en stor del av de grundläggande principerna och reglerna i BFN:s regelverk blev i huvudsak rena översättningar av International Financial Reporting Standards (IFRS) (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 11). Tanken med BFN:s allmänna råd var att de skulle följas av alla icke-noterade företag. Detaljriikedomen i dessa råd orsakade att de blev svåröverskådliga och de allra minsta företagen med begränsade kunskaper inom redovisning upplevde dem som onödigt komplicerade. Detta gjorde att år 2004 påbörjade BFN ett projekt för att se över redovisningsnormerna för svenska företag med syfte att förenkla olika regler särskilt för mindre företag (Engström, 2009, s. 40). Detta så kallade *K-projektet* innebär en indelning av svenska företag i fyra olika kategorier (K1, K2, K3 samt K4) samt upprättande av de nya samlade regelverken (K1-K4), där BFN ansvarar för regelverken för K1-, K2- och K3-företag. K4-företag upprättar sin koncernredovisning enligt International Accounting Standards Boards (IASB:s) regelverk samt får kompletterande anvisningar beträffande vissa särskilda krav från Rådet för Finansiell Rapportering (RFR) (Broberg, 2008, s. 11).

Juni 2008 publicerades BFNR 2008:1, en ny vägledning för upprättande av årsredovisningar i mindre aktiebolag, de så kallade K2-reglerna. För närvarande är reglerna inte obligatoriska, utan utgör ett alternativ till befintliga regler. För första gången kan företagen tillämpa K2-reglerna på räkenskapsår som avslutas 31 december 2008. Dessa utgör en del av de samlade regelverken (K1-K4), vars syfte är att utgöra ett komplett regelverk, som kommer att publiceras i form av ett separat dokument, ett allmänt råd för respektive företagskategori. De nya reglerna medför förenklingar i form av bland annat schablonlösningar, vägledning till tillämpningen samt tydliga exempel som underlättar användning av dessa. Förutom förenklingar innebär dock BFNR 2008:1 vissa begränsningar, så att samtliga mindre aktiebolag individuellt måste överväga om de ska gå över till det nya regelverket (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 5).

1.2 Problemdiskussion

K2 i relation till nuvarande, äldre redovisningsregler är ett enkelt och komplett regelverk som är anpassat för många mindre företags behov. K2 har varit omdiskuterat sedan K-projektet satte igång och åsikterna kring det har varit varierande. Redan från början har ett behov av det nya regelverket ifrågasatts eftersom många skillnader mot de äldre redovisningsreglerna ofta är av mindre väsentlig betydelse i praktiken. De mer väsentliga skillnader som K-projektet inför är sådana som antingen har en väsentlig praktisk betydelse för relativt många av de mindre företagen eller för att de är principiellt intressanta (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 29).

De förenklingar som K2 medför gäller periodiseringar, schablonmässiga avskrivningar med mera och kan anses som positiva för många mindre företag. (Broberg, 2008, s. 14) K2 kan även innebära stora nackdelar, vilka förknippas med begränsade möjligheter för anpassning och utformning av redovisningen för olika situationer, vilket kan strida mot god redovisningssed samt förorsaka mindre rättvisande bild av företagets finansiella ställning (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 52). En god redovisningssed (GRS) innebär en skyldighet att följa lag och dess redovisningsprinciper. *”En faktiskt förekommande praxis hos en kvalitativt representativ krets av bokföringsskyldiga”* (Prop. 1995/96:10) avgör innebörden av GRS, där särskild betydelse tillskrivs allmänna råd och rekommendationer från Bokföringsnämnden och Redovisningsrådet. Eftersom ett företag som övergått till K2 måste följa reglerna som K2 innefattar, uppstår det en viss inskränkning vid tillämpningen av god redovisningssed (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 21).

En rättvisande bild, som är tvingande för EU:s medlemsstater, uppnås om det finns en efterlevnad av allmänna råd och rekommendationer från normgivande organ. Årsredovisningslagen (ÅRL) ger företag en viss möjlighet att avvika från allmänna råd och rekommendationer, då tillämpning av dessa inte ger en rättvisande bild. Det avvikandet hanteras i ÅRL genom kravet på tilläggsupplysningar för att komplettera information i resultat- och balansräkningen. Vad gäller god redovisningssed och rättvisande bild säger K2 att företag som följer K2 anses uppfylla ÅRL:s krav avseende god redovisningssed och rättvisande bild. En grundläggande förutsättning beträffande K2 är att det ska tillämpas i sin helhet och avvika från regler tillåts inte. Hur specifika redovisningsregler än är kan det uppstå situationer där tillämpning av reglerna inte är helt rättvisande. Eftersom K2 är mer regelbaserat i förhållande till andra redovisningsnormer, blir det svårt att undgå slutsatsen att redovisning enligt K2 inte uppfyller kravet på en rättvisande bild i ÅRL:s bemärkelse (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 21-22).

Försiktighetsprincipen är en central princip i K2 som genomsyrar dess formulering och är förknippad med olika problemområden inom K2, bland dessa är framförallt egenupparbetade immateriella tillgångar samt värderingsfrågor (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 21). Då K2-regelverket inte tillåter aktivering av egenupparbetade immateriella tillgångar, som exempelvis utvecklingsutgifter, kan det orsaka att majoriteten av forsknings- och utvecklingsföretagen inte överväger alternativet att övergå till de nya reglerna. Beträffande värderingsfrågor begränsar K2 företagets valmöjligheter för olika bedömningar, vilket kan ge en bristfällig bild av företaget

Det som ovan har noterats angående äldre redovisningsregler är, att framför allt mindre företag har en stor valfrihet mellan olika normer och regelverk, vilka dels överlappar, dels kompletterar varandra. Den stora valfriheten kan vara fördelaktig, men kan även göra det svårt att överblicka vilka regler och alternativ som finns avseende en viss fråga. K2 innebär en lösning i form av ett komplett och enkelt regelverk med ett begränsat antal tillåtna alternativ samt med förenklade och förtydligade regler. Ambitionen med K2 är dessutom att minska den administrativa bördan för företagen (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 13). När ett företag utvärderar om det ska använda K2 eller inte, måste ställning tas till aspekter som om K2 är lämpligt för företaget samt om de förenklingar, som K2 medför, överväger alla dess begränsningar (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 51). Om företaget har ett stort antal intressenter, måste även hänsyn tas till att läsare av årsredovisningen kan känna osäkerhet om huruvida årsredovisningar upprättades enligt de nya reglerna ger en lika bra bild av företagets resultat och ställning i jämförelse med de tidigare (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 9).

Utifrån diskussionen ovan finner vi intressant att undersöka hur många företag som valt att gå över till K2 och i slutsatser kommer vi att resonera kring orsakerna till varför företagen väljer de nya redovisningsreglerna samt hur det påverkar företagen och deras årsredovisningar.

1.3 Frågeställning

Diskussion kring de förenklingar respektive begränsningar, som K2 innebär leder till följande frågeställningar:

- Hur många företag gick över till K2-regelverket första året det fick tillämpas?
- Vad utmärker dessa företag samt vilka förändringar har K2-regelverket inneburit för dem och deras årsredovisningar?

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att med hjälp av databasen Affärsdatas uppgifter, vilka utgör underlag för våra statistiska undersökningar, ta reda på hur många företag som gått över till det nya K2-regelverket första året det fick tillämpas samt vilka orsaker som främjar respektive hindrar övergången. Genom att analysera årsredovisningar för företag som börjat tillämpa BFNAR 2008:1 ska vi ta fram vad som kännetecknar och utmärker de företagen för att sedan dra slutsatser om varför K2 är ett lämpligt alternativ för just dessa samt vilken påverkan K2 medfört på utformningen av årsredovisningar.

1.5 Avgränsning

Vi har valt att undersöka företag i Stockholms län som år 2008 uppfyller ÅRL:s definition för mindre företag. Vi har dock uteslutit nystartade företag då uppsatsens frågeställning handlar om undersökningen av en övergång till det nya regelverket och de förändringar det medför.

För närvarande finns det endast ett regelverk i K2-kategorin. Inom kort kommer BFN att upparbeta K2-regelverken avseende dels årsbokslut, dels mindre ekonomiska föreningar och därmed innebörden av K2 kommer att utökas. Av den anledningen vill vi påpeka att i denna uppsats begränsas betydelse av begreppen *K2-företag* och *K2-regelverk/reglerna till mindre aktieföretag* respektive *Årsredovisning för mindre aktieföretag*, *BFNAR 2008:1*.

Genomgående i uppsatsen används följande ordkombinationer: nuvarande regler, befintliga regler, äldre redovisningsregler med mera, med vilka avser vi de alternativa till K2 reglerna.

2 METOD

I detta kapitel redogör vi för det praktiska tillvägagångssättet som vi har använt för att besvara våra frågeställningar. Vidare diskuteras det ett giltighetsanspråk och slutligen presenteras uppsatsens källkritik.

2.1 Val av ämnet

Intresset för uppsatsens ämne grundar sig i dess aktualitet samt främjar vårt långsiktiga mål att kunna använda den fördjupade kunskapen vi fått under uppsatsens gång, i vårt framtida arbetsliv, då majoriteten av svenska företagen tillfaller just denna K2-kategori. Med stor nyfikenhet vände vi oss till K2-regelverket samt diskussion kring ämnet som förs i facklitteratur för att skapa oss en djupare förståelse för ämnets innehåll och problematik. Vi har även kollat på tidigare uppsatser kring K2-reglerna för att få dels inspiration, dels intressanta förslag till vidare studier. I en av uppsatserna med titeln "K2 – en lösning på problem eller problem vid lösning?" har vi funnit ett förslag till fortsatt forskning om att se hur många företag som gått över till K2. Detta förslag används som en av våra frågeställningar. Författarna till de tidigare uppsatserna kunde dock endast spekulera om, i hur stor utsträckning företagen kommer att ta till sig det nya regelverket och hur detta skall påverka årsredovisningarna, utan att kunna se den faktiska effekten av K2. Vi har däremot en möjlighet att granska hur många företag som gått över till K2-regelverket det första året det fick tillämpas och vilken förändring detta föranlett på deras årsredovisningar.

2.2 Undersökningsansats

Undersökning i vår uppsats utgår från en kvantitativ ansats, som utgör en dominerande strategi i företagsekonomisk forskning (Bryman et al, 2005, s. 85). Den forskningsstrategin kan betraktas att framhäva kvantifiering vad gäller insamling och analys av data (Bryman et al, 2005, s. 40) och bygger bland annat på statistik. Anledningen till att välja just kvantitativa ansatsen är att vi vill få en representativ bild av populationen i undersökningen. Då hela populationen omfattar ett oerhört stort antal företag i Stockholms län, kommer vi inte att undersöka alla företag, utan tanken är att göra ett urval som ger oss en möjlighet att generalisera från stickprovet till den undersökta populationen, som även kallas för den teoretiska populationen (Jacobsen, 2002, s. 331).

2.3 Population i undersökningen

Underlag till vår population utgör mindre aktiebolag i Stockholms län som potentiellt kan tillämpa det nya K2-regelverket. De företag som inte får tillämpa K2 är bland annat större företag, publika företag samt moderbolag i större koncerner. Större företag och större koncerner i ÅRL:s definition inrymmer 50/25/50-regeln (se kap. 3.2.1) för antal anställda, balansomslutning respektive omsättning där minst två av villkoren måste vara uppfyllda under tvåårsperioden och det är samma villkor som måste vara uppfyllda båda åren (ÅRL 1:3 första stycke). Då den definitionen är mer preciserad än ÅRL:s definition av mindre företag, använder vi denna för att vidare i undersökningen få fram mindre företag genom att exkludera de större ur mängden av alla företag.

Vi använder oss av en utökad sökning på företag i en databas Affärsdata för att få fram alla aktiva aktiebolag i Stockholms län. Denna sökning är genomförd den 27 november 2009,

vilket är viktigt att poängtera då databasen uppdateras kontinuerligt, och antalet företag uppgick då till 61 676. Vi genomförde ytterligare två sökningar i databasen för att få fram publika företag samt moderbolag som upprättar en koncernredovisning. Vidare sker undersökningen i kalkylprogrammet *Microsoft Office Excel 2007*, dit våra tre träfflistor exporteras. Vid exportering av listan för samtliga aktiva aktiebolag i Stockholms län väljer vi att följande uppgifter avseende varje företag är med: *Antal anställda, Omsättning, Summa tillgångar, Bokslutsperiodens slut* avseende tre senaste årsbokslutsperioder samt *Namn på företaget* och *Organisationsnummer*. Beträffande träfflistor med publika företag samt moderbolag som upprättar koncern redovisning exporteras dessa endast med ett attribut *Namn på företaget*. Företag som är med i de två senare träfflistorna exkluderas senare i Excel från den första träfflistan över samtliga aktiva aktiebolag, vilket utesluter de som inte får tillämpa K2, det vill säga publika företag, moderbolag i större koncerner samt moderbolag i mindre koncerner som upprättar sin koncernredovisning enligt de internationella reglerna IAS/IFRS. Vid exkludering utesluts dock även moderbolag i mindre koncerner som frivilligt väljer att upprätta en koncernredovisning och upprättar denna enligt Rådets rekommendationer samt anpassade BFN:s allmänna råd. Dessa kommer troligen inte att välja K2-regelverket eftersom K2 inte innehåller några anvisningar avseende koncernredovisningen.

I fortsättningen utesluter vi företag som år 2008 upprättade sin första årsredovisning samt de företag vars senaste årsredovisningar efter december 2008 är ännu inte publicerade, exempelvis på grund av brutet räkenskapsår. Vi utesluter även de företag som i databasen saknar uppgifter gällande antalet anställda för år 2008, då denna uppgift är viktig för vidare undersökningen. Vidare elimineras större företag, det vill säga företag som under år 2006-2007 överskred minst två av villkoren i 50/25/50-regeln. Fortsättningsvis gör vi en liknande eliminering för år 2007-2008 för att utesluta de företag som var mindre företag efter perioden 2006-2007 men efter att ha upprättat årsredovisning 2008 blev till större år 2009. Detta för att vi anser att de företag som ligger nära gränsvärdena i 50/25/50-regeln kommer förmodligen inte ha en stor fördel av en övergång till K2 under ettårsperiod, och därmed kommer inte ens överväga övergången. Efter att ha utfört denna filtrering får vi fram vår population av företag som nu uppgår till 46 003.

2.4 Tillvägagångssätt vid undersökning av population

Antalet företag i vår population är betydligt och av rent praktiska skäl är det omöjligt att undersöka vart och ett. Utifrån detta resonemang är en stickprovsundersökning det lämpligaste sättet att undersöka dessa då antalet granskade företag minskar väsentligt. Vår population, det vill säga alla 46 003 företag skulle i det fallet utgöra en så kallad teoretisk population och företagen i stickprovet skulle avspegla denna för att kunna generalisera från urvalet till populationen (Jacobsen, 2002, s. 331-332). Företag i vår population omfattas av 50/25/50-regeln, där högst ett av villkoren får vara uppfyllt under två senaste åren, vilket medför att bland dessa förekommer en stor spridning i antal anställda, omsättning och balansomslutning och majoriteten består av de allra minsta företagen. Vid ett vanligt obundet urval, stickprov, är det högst troligt att inte någon av de få stora företagen är med och därför slutsatserna kan bli missvisande, därför finns det i vårt fall skäl att genomföra en stratifiering (se 3.4.2) av populationen. Den stratifieringsvariabel vi använder oss av vid indelning i strata är antalet anställda år 2008, eftersom vi anser att det kan finnas ett samband mellan denna och företagets kunskapsnivå inom redovisningsområdet samt hur

företaget sköter upprättande av årsredovisning, det vill säga om det sker internt eller om externa sakkunniga anlitas.

Populationen delas in i tre strata Minst, Mellan och Störst (se Tabell 1), så som de vidare i texten kallas för.

	<i>Minst</i>	<i>Mellan</i>	<i>Störst</i>
Antal anställda	0-2	3-10	11 och uppåt
Antal företag i respektive strata	34 324	8 714	2 965

Tabell 1 Indelning i strata med angivet antal anställda samt antal företag i respektive strata

Enligt vår uppfattning är, att ett företag med få anställda besitter mindre kunskap för att upprätta en årsredovisning eller se över de befintliga alternativ som finns för att bestämma företagets redovisnings- eller värderingsprinciper. Detta leder till att dessa använder sig av externa redovisningsbyråer för upprättande av årsredovisning. Ett företag med fler anställda har större förutsättning till en egen välutvecklad ekonomiavdelning med hög kunskapsnivå inom redovisningsområdet, därför avgörs redovisningsfrågor internt. Hanteringen av redovisningsfrågor, det vill säga om dessa avgörs internt eller externt, har en direkt koppling till vem som fattar ett beslut åt företaget gällande tillämpning av nya redovisningsalternativ, vilket kan i vissa fall fördröja en övergång till K2. Vi tror att externa redovisningsexperter är för närvarande mer insatta i K2-regelverket och dess effekter på årsredovisning än de företag som själva upprättar sina årsredovisningar. Detta, i samband med att K2-reglerna är mer anpassade för mindre företagen inom den betraktade kategorin, bidrar till att det nya regelverket tillämpas i större utsträckning bland företagen i startum Minst och Mellan i motsats till företagen som omfattas av stratum Störst. Vi även antar att andelen företag som gick över till de nya reglerna är störst i strata Minst.

Efter indelning i strata, ställs vi inför ett viktigt beslut, som handlar om att bestämma en stickprovstorlek. Denna skall ge en rimligt god precision samt skall bestämmas dels utifrån populations omfång, dels med hänsyn till de begränsade resurserna för populations undersökning, i vårt fall handlar det framförallt om tidsbegränsning (Jacobsen, 2002, s. 349). Utifrån beräkningar i Bilaga 1 bestäms stickprovstorlek till 1200, vilken avser hela teoretiska populationen. Då vår undersökning görs med indelning av populationen i tre strata fördelas denna lika mellan dessa och varje stratum tilldelas 400 stickprov. Detta innebär att vi gör ett disproportionellt urval och därmed blir urvalet inte representativt för hela populationen (Jacobsen, 2002, s. 344). För att kunna uttala sig om hela populationen måste hänsyn tas till att inte låta vissa individer få större tyngd i undersökningen än de har i verkligheten. För att rätta till denna skevhet används ett viktsystem som bygger på att alla undersökningsvariabler i strata utjämnas med en vikt som motsvarar deras andel av populationen (Djurfeldt, 2003, s. 128).

Vidare med hjälp av en sammansatt funktion som inkluderar en slumpmässig generator, utför vi ett vanligt obundet urval från varje stratum, där varje stickprov är ett företags organisationsnummer. Det obundna urvalet säkerställer att vi får något så när representativt urval (Jacobsen, 2002, s. 345). För företagen i urvalet, granskas årsredovisningar avseende år 2008, som finns presenterade i Affärsdata i pdf-format, för att senare kartlägga vilka av

dessa slumpmässigt valda företag gick över till det nya K2-regelverket. Detta gör vi genom att analysera företags tilläggsupplysningar avseende redovisningsprinciper som tillämpas och endast de företag, som uttryckligen anger att årsredovisningen är upprättad i enlighet med BFNAR 2008:1, utgör vår undersökningsgrund. Efter att ha utfört granskning av 400 företag för varje stratum har vi funnit att antalet företag som upprättar sina årsredovisningar enligt K2-regelverket uppgår till 10 i stratum Minst, till 11 i stratum Mellan samt till 3 i stratum Störst. Det som är viktigt att anmärka är att bland totalt 1200 undersökta företag fanns det ett publikt företag samt ett företag vars sista publicerade årsredovisning avsåg år 2007, trots att dessa skulle uteslutas. Orsaken till att dessa kommit med i urvalet är att vissa uppgifter i Affärsdata är felaktiga.

För K2-företag gör vi först en kortfattad sammanfattning, som inkluderar bland annat registrerings datum, SNI kod, koncernförhållande, och textbeskrivning av verksamhet, om sådana finns angivna antingen i Affärsdatas översikt för respektive företag eller i företagets årsredovisning, där SNI betyder Svensk Näringsgrensindelning (för mer information om SNI koder se SCB, 2009), samt antalet anställda, summa tillgångar och omsättning avseende år 2008. Detta görs för att fastställa vilka gemensamma särdrag som föreligger för dessa företag. En djupare insikt för det gemensamma som finns mellan företagen görs genom att undersöka vilken påverkan på företagens årsredovisningar övergång till de nya reglerna orsakat. Detta undersöks genom att dels sammanställa företagets årsredovisning för år 2008 med uppställningsformer för balans- och resultaträkningar enligt BFNAR 2008:1, samt genom att granska om förvaltningsberättelse och noter är utformade på ett sätt som K2 anger; dels via jämförelse av senaste årsredovisning med årsredovisningen avseende föregående år för respektive företag för att se vilka förändringar K2 inneburit för räkenskaperna och utformning av årsredovisningar.

Vidare vill vi dra konkreta slutsatser med hjälp av stickprovet, därför utför vi en icke-parametrisk test, Kruskal-Wallis test (se 3.4.5), i ett datorprogram för statistisk analys *PASW Statistics 18*, för att se hur företagets övergång till K2 kan hänföras till antalet anställda, summa tillgångar och omsättning. Ett underlag till testet utgörs av en Excel fil med vårt stickprov som innehåller tolv hundra rader med data, där varje rad representerar ett specifikt företag med tillhörande uppgifter avseende antalet anställda, summa tillgångar, omsättning för senaste räkenskapsår samt ett attribut som visar om företaget gått över till K2 eller ej.

Efter att ha utfört Kruskal-Wallis testet, i samma program och med samma testunderlag genomför vi även ett Spearmans rangkorrelationstest (se 3.4.6). Syftet med att utföra detta är att återigen påvisa om antalet anställda i företaget, summan tillgångar eller omsättningen kan vara de tänkbara orsakerna för övergång till K2, samt om samband mellan företagets övergång till K2 i förhållande till dessa variabler är negativt eller positivt.

Vidare beräknar vi även konfidensintervall dels för varje stratum dels för undersökta populationen, för att få en helhetsbild och kunna uttala oss om i hur stor utsträckning har företagen har anammat det nya K2-regelverket.

Alla dessa steg utför vi för att kunna besvara våra frågeställningar samt dra slutsatser om de tänkbara orsakerna som kan främja respektive hindra övergången till K2-reglerna.

2.5 Giltighetsanspråk

För att få fram ett tillförlitligt resultat måste vi kritiskt granska den metodiken som vi valt för insamling av information och som senare använts som resultatunderlag och därför vill vi utvärdera validiteten och reliabiliteten beträffande vår undersökning. Har man anledning att ifrågasätta validiteten kan man ifrågasätta hela undersökningen. Vårt mål är att resultatet skall ha god reliabilitet och validitet.

En god reliabilitet för en undersökning betyder att själva resultatet varken påverkas av dem som utför denna undersökning eller andra omständigheter runt omkring och om undersökningen genomförs på nytt förblir resultatet detsamma (Bryman et al, 2005, s. 48). Det faktum att alla skeden i undersökningen har vi utfört tillsammans, säkerställer att analys och resultat i vår studie skall ha en god reliabilitet. Beträffande Affärsdata så skulle sökning i denna med stor sannolikhet resultera i samma utfall för samma urvalsvillkor vid ett annat undersökningstillfälle och därigenom skulle slutsatserna vid analys av utfallet vara liknande. Databasen som uppdateras kontinuerligt, skulle dock kunna visa mindre avvikelser vid sökning i denna vid ett annat tillfälle, då under tiden kan exempelvis ett företag gå i konkurs och med det hamna bland icke-aktiva företag eller nya årsredovisningar publiceras. Förutsatt att den undersökta populationen är mycket stor skulle dock sådana förändringar inte påverka utfallet. Med hjälp av olika standardiseringsmetoder som säkerställer att undersökning genomförs på så identiska sätt som möjligt kan man öka reliabiliteten (Lundahl et al, 1999, s. 152). Avseende allt arbete med stickprovsgranskning för K2-företag i databasen har vi utfört det på samma sätt för varje företag i varje stratum. För granskning av årsredovisningar har vi formulerat en egen checklista över vad som är viktigt att studera noggrant samt i vilken följd skall detta undersökas. Den checklistan, vi har följt vid analys av årsredovisningar för alla funna K2-företag i stickprovet, finns i Bilaga 2.

Validitet är ett av de viktigaste forskningskriterierna, som innebär en uppskattning av om de undersökningsslutsatserna hänger ihop och de två huvudsakliga slagen av validitet som brukar urskiljas är intern och extern. Intern validitet berör frågor avseende kausalitet, det vill säga ifrågasätter om hur övertygande vi kan vara om att den variation vi upptäckt i den beroende variabeln, under alla omständigheter och till en viss del orsakas av den oberoende variabeln (Bryman et al, 2005, s. 49). En god intern validitet skall handla om att vi egentligen har mätt det vi avsåg att mäta samt att våra slutsatser om orsaksförhållande har ett underlag (Jacobsen, 2002, s. 473).

Genom att utföra företagsgranskning i slutet av året 2009 är vi mycket säkra att en stor majoritet av alla mindre företag avseende valt geografiskt område är med i vår teoretiska population, även företag med brutet räkenskapsår 2008-2009 har fått sina årsredovisningar publicerade och därmed utgör en del av vår målgrupp, det vill säga de företag, som för första gången har haft en möjlighet att gå över till de nya reglerna. Detta tillsammans med att vi inte gör några avgränsningar avseende branschtillhörighet eller företagsstorlek i gruppen för mindre företag samt att vi har utfört ett relativt stort stickprov ger oss ett förhållandevis stort underlag för att dra våra slutsatser. En kritisk granskning av genererade resultat styrker ytterligare en redan god intern validitet.

Extern validitet handlar om huruvida ett undersökningsresultat kan generaliseras förutom de specifika undersökningsförhållandena och hur säker generalisering är (Bryman et al, 2005, s. 49).

I vår undersökning har vi varit noga med att, genom att göra en stratumindelning, säkra att alla möjliga företagsstorlekar avseende variabeln antalet anställda inom gruppen för mindre företag är med. Generaliseringen i större grupp, exempelvis avseende alla mindre företag inom Sverige, skulle kunna gälla. Däremot tror vi inte oss kunna överföra resultat av vår studie på en större tidsrymd då vi har undersökt första skedet i tillämpningen av K2. Det vi menar är att inom kort blir kunskapen om det nya regelverket större, med det ökar förmodligen även tillämpningen av detta. Om några år blir regelverken i K-projektet obligatoriska och det är just då företagen kommer att göra ett tvunget val av vilket regelverk som skall tillämpas, vilket innebär att resultatet av vår studie inte är giltig vid den tidpunkten.

2.6 Källkritik

Källkritik handlar om att utvärdera trovärdighet samt beaktandet av aktualitet hos källorna, vilket är en nödvändig förutsättning för att uppnå ett tillförlitligt resultat i vår studie.

För att skapa oss kunskap om K2 har vi använt oss utav bokföringsnämndens allmänna råd för mindre aktiebolag (BFNAR 2008:1), artiklar i tidskriften *Balans* utgiven av FAR SRS, skrifter från revisionsbyråer och annan litteratur kring ämnet. BFNAR 2008:1 är utgiven av bokföringsnämnden vilket resulterar i att dess trovärdighet inte ifrågasätts i detta sammanhang. Skribenter till artiklarna i *Balans* samt till revisionsbyråers skrifter är väl insatta i redovisningsproblematiken vilket understryker trovärdigheten i dessa. Deras personliga åsikter och branschferarenhet kan dock styra innehållet, det vill säga att skrifterna kan framhäva en förutfattad mening. Detta uppfattar vi dock inte som någon nackdel utan som en källa till olika synvinklar på det nya regelverket. Det vi menar är att så länge innehållet i dessa avspeglar själva regelverkets innebörd ifrågasätter vi inte denna, då det däremot uppstår utvärderingar och synpunkter måste vi ta en kritisk ställning och kunna dra egna slutsatser.

Litteratur beträffande statistiska modeller samt forskningsmetodiker som vi använt, bedömer vi som trovärdiga då dessa är etablerade böcker inom de ovannämnda områdena. Affärsdatas uppgifter, vilka utgör ett underlag för vår undersökning, består dels av företags årsredovisningar, vilka är officiella handlingar och har hög trovärdighet, dels av samlade data från företagets årsredovisningar för flera perioder, vilka vi anser har mindre trovärdighet, då vi själva vid jämförelser av dessa mot årsredovisningarna har hittat fel i olika tal. Internetkällor anser vi som trovärdiga då dessa avser Bokföringsnämndens och Statistiska centralbyråns officiella hemsida. Andra källor så som samt andra uppsatser inom ämnet kan anses som mindre trovärdiga. Samtliga källorna som vi använder uppfyller samtidskravet, då ämnet är högst aktuellt.

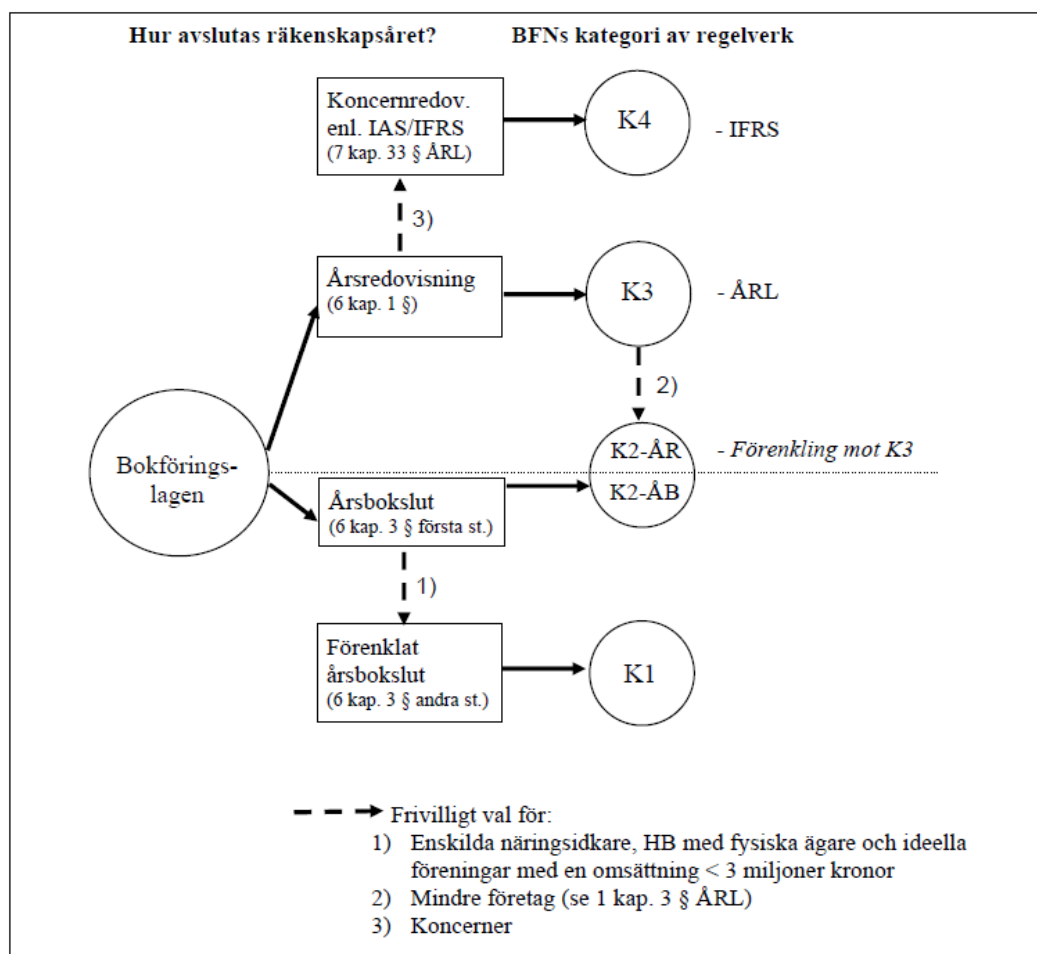
3 REFERENS RAM

I nedanstående kapitel beskrivs K-projektet samt K2-regelverket som sammanställs med de alternativa regelverk som finns. Därefter ges en redogörelse för övergångsregler som innefattas av K2. Här tar vi även upp relevanta redovisningsteorier samt en kortfattad beskrivning av de statistiska metoder och begrepp som vidare används i uppsatsen.

3.1 K – projektet

3.1.1 Utgångspunkt för indelning i K1-K4 kategorierna

År 2004 påbörjade Bokföringsnämnden det så kallade K-projektet med syfte att utveckla fyra kategorier av samlade regelverk (K1-K4), med ambitionen att inte endast förenkla för företagen genom att framställa dessa samlade regelverk för företags årsredovisning utan även att göra dessa enklare och mer standardiserade framförallt för K1 och K2 företagen (Broberg, 2008, s. 10). BFL:s regler, enligt vilka företag är antingen skyldiga eller i vissa fall har val att upprätta ett förenklat årsbokslut, ett årsbokslut, en årsredovisning alternativt en årsredovisning enligt internationella regler IAS/IFRS, är utgångspunkten för K-projektet (BFN, 2009, s. 1). Figur 1 visar hur svenska företag delas in i fyra olika kategorier K1-K4 med olika redovisningsregler för respektive kategori samt presenterar hur dessa avslutar räkenskapsåret och vilka frivilliga val mellan regelverken de har.

Figur 1 Hur företagen avslutar räkenskapsåret i BFN:s olika regelverk (BFN, 2009, s. 2)

Som tidigare nämnts, utformar BFN reglerna med anpassning för olika associationsformer, som kommer att innefattas av K1-, K2- och K3-kategorier, där företag av en viss typ och storlek ska ha ett eget regelverk. IASB ansvarar för reglerna åt K4-företag, där kompletterande anvisningar beträffande vissa särskilda krav utges av Rådet för Finansiell Rapportering (RFR) (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 14).

Utgångsläge för aktiebolag vid val av redovisningsregler är K3-regelverket vilket är huvudalternativet för alla svenska icke noterade aktiebolag. K2, som är ett mer förenklat regelverk, får väljas av mindre aktiebolag. Dessa kan göra ett val mellan K2 och K3, dock det valda regelverket får tillämpas i sin helhet, det vill säga att företaget inte får välja vissa regler ur det ena och vissa ur det andra regelverket. Kategorin K1 får aktiebolag inte tillämpa (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 7-8).

Innan BFN slutför sitt projekt med de nya K-regelverken, är tillämpning av de nya allmänna råden frivillig. Detta innebär att under denna övergångsperiod får företag upprätta årsbokslut respektive årsredovisning enligt de nuvarande normerna från BFN och Redovisningsrådet (Broberg, 2008, s. 13).

3.1.2 K1-K4 kategorierna

K1

K1-regelverket får tillämpas av företag, med en nettoomsättning på högst tre miljoner kronor och som inte har en skyldighet att upprätta årsredovisning. Representanter för denna kategori är exempelvis små enskilda näringsidkare eller handelsbolag, ägda av fysiska personer. K1-reglerna är frivilliga, vilket innebär att företag som egentligen per definition, tillhör K1-kategori kan istället välja att tillämpa ett huvudalternativ till K1, det vill säga K2-årsbokslut (Broberg, 2008, s. 11). I nuläget finns endast ett regelverk ur K1-kategori som publicerades under år 2006 och började gälla den 1 januari 2007, *BFNAR 2006:1 – Bokföringsnämndens allmänna råd för enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut* (BFN, 2008, s. 3).

K2

En stor grupp av alla svenska företag kommer att tillfalla K2-kategorin. Denna delas in i två grupper, beroende på hur företagen avslutar sitt räkenskapsår (Se figur 1). *BFNAR 2008:1 - Årsredovisning i mindre aktiebolag* blev publicerad under sommaren 2008. K2 till resterande associationsformer kommer att upprättas endast efter att BFN har fullbordat K3-regelverket. K2-årsbokslut skall tillämpas av enskilda firmor, handelsbolag med flera vars nettoomsättning överstiger 3 miljoner kr och som inte är skyldiga att upprätta årsredovisning. I nuläget har BFN inte lämnat något förslag till regler för K2-årsbokslut (Broberg, 2008, s. 11).

K3

I dagsläget arbetar BFN med det allmänna rådet för K3, vars regler skall ha sin grund i RR1-RR29 samt BFN:s nuvarande regelverk. Dessa skall även kompletteras med vissa anpassningar till internationella förändringar. K3 kommer att vara huvudalternativet för företag som upprättar årsredovisning och ska tillämpas av större företag förutom de som tillämpar internationella redovisningsregler (Broberg, 2008, s. 11). Enligt BFN ska företag

som tillämpar K3-reglerna kunna utnyttja de möjligheter som följer av ÅRL, exempelvis beträffande uppskrivningsregler och värdering av tillgångar till verkligt värde. K3 kommer även att ställa mycket högre krav på rättvisande bild än K2 gör (Broberg, 2008, s. 14).

K4

Företag som hör till denna kategori är främst noterade eller börsbolagen; dessa upprättar koncernredovisning i enlighet med de internationella reglerna IAS/IFRS (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 14). Även ett icke noterat moderbolag som frivilligt väljer att upprätta en koncernredovisning enligt de internationella reglerna kommer att innefattas av K4. Kompletterande anvisningar beträffande vissa särskilda krav i den mån de inte förekommer i RFR1 och RFR2 kommer att omfattas av K4-regelverket (BFN, 2008, s. 2).

3.2 BFNAR 2008:1

3.2.1 Vilka får tillämpa BFNAR 2008:1

En ny indelning av företag i större respektive mindre tillämpas från och med den 1 januari 2007 och finns bland annat i ÅRL (Broberg, 2008, s. 29). BFNAR 2008:1 får endast tillämpas av aktiebolag som inrymmas under ÅRL:s definition av mindre företag (BFNAR 2008:1, 1.1), där med mindre avses företag som inte är större. Beträffande större företag så beskrivs dessa som företag med minst två av följande kriterier, medelantalet anställda uppgår till 50, 25 miljoner i balansomsättning och 50 miljoner i nettoomsättning, uppfyllda, där samma kriterier måste vara uppfyllda två år i rad (ÅRL, 1.3 första stycket).

Begränsningen avseende potentiella användare av K2 för mindre aktiebolag, sträcker sig dock ytterligare, genom att utesluta publika aktiebolag, som alltid anses vara större, samt mindre aktiebolag som är moderföretag i en större koncern (BFNAR 2008:1, 1.1). Gränsvärdena för att definiera en koncern som en större är de samma som gäller större företag dock avser en koncernnivå (ÅRL, 1.3 första stycket). Ett annat villkor som ställs på företag för att kunna tillämpa BFNAR 2008:1 är att endast de företag som upprättar sin årsredovisning enligt ÅRL får tillämpa detta (BFNAR 2008:1, 1.3). Villkoret förbjuder tillämpning av K2-reglerna för kreditinstitut och värdepappersbolag samt försäkringsföretag som upprättar sina årsredovisningar enligt följande lagar: *Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag*, respektive *Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag*.

Enligt reglerna i ÅRL:s sjunde kapitlet som behandlar Koncernredovisning så skall gemensamma principer för värderingen av tillgångar, avsättningar och skulder tillämpas för upprättande av koncernredovisningen och årsredovisningen. Vid tillämpning av olika värderingsprinciper måste särskilda skäl för avvikelse föreligga samt upplysningar om detta skall lämnas i not (ÅRL, 7.12). Beträffande ett moderbolag i en mindre koncern så behöver inte dessa upprätta en koncernredovisning, dock det är tillåtet att upprätta en koncernredovisning frivilligt (Broberg, 2008, s. 119). Moderbolag i mindre koncern, som upprättar koncernredovisning enligt svenska regler kan tillämpa BFNAR 2008:1. K2-regelverket innehåller dock inga regler för koncernredovisning, vilket innebär att om företaget frivilligt väljer att upprätta en sådan, i regel följer det Redovisningsrådets

rekommendation RR 1:00, Koncernredovisning (Broberg, 2008, s. 119). Detta innebär att om ett moderföretag skulle använda sig av K2-reglerna för upprättande av egen årsredovisning, skulle det även behöva göra en omräkning av egna tillgångar, avsättningar och skulder enligt värderingsprinciper som tillämpas i koncernbalansräkningen. Det dubbelarbetet med upprättande av årsredovisningar skulle förmodligen ge en effekt av att avstå ifrån tillämpningen av K2-regelverket för moderbolaget. För första gången får det nya regelverket tillämpas av berörda aktiebolag vid upprättandet av årsredovisning per 31 december 2008. Dessa kan dock fortsätta med befintliga regler under övergångsperioden, tills det blir obligatoriskt att tillämpa något av K-regelverken. (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008a, s. 29)

3.2.2 Innehåll och uppbyggnad i BFNAR 2008:1: Allmänt råd och vägledning

Då det nya allmänna rådet BFNAR 2008:1 är relaterat till ÅRL:s och BFL: reglementen, måste det, för att vara förståeligt, läsas tillsammans med de befintliga bestämmelserna i ÅRL och BFL. BFNAR 2008:1 Allmänt råd och vägledning innehåller förutom själva K2-rådet, även den aktuella lagtexten ur ÅRL, kommentarer till tillämpning av rådet samt exempel på hur olika regler tyds (Broberg, 2008, s. 38).

Utformning av K2-rådet är huvudsakligen uträttat efter hur en årsredovisning ser ut, det börjar med allmänna regler som följs av uppställningsscheman för förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning med referenser till aktuella regler (Broberg, 2008, s. 39). En av de grundläggande förutsättningarna med K2 var att åstadkomma förenklingar, framförallt för företagen som upprättar årsredovisning, vilket placerade deras behov och perspektiv i utgångspunkt för att framställa de nya reglerna. Dessa förenklingar kan även underlätta för läsare av årsredovisningen (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 18).

3.2.3 Förenklingar i K2

K2 präglas av förenklingar som åstadkoms på så sätt att reglerna presenteras i ett samlat dokument med ett begränsat antal tillåtna alternativ. Dessa regler är dessutom förenklade och förtydligade inte endast till sitt innehåll utan även språkligt. K2 ställer färre krav på tilläggsupplysningar och sammanför även tydliga väsentlighetsregler (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 17).

Nuvarande äldre redovisningsregler som mindre företag kan tillämpa, är olika allmänna råd, rekommendationer och uttalanden, som framställs av olika organ, och som ofta överlappar eller kompletterar varandra. Detta gör det svårt att överblicka vilka bestämmelser och alternativ som finns beträffande en viss fråga och i vilken mån vägledning ska hämtas från olika regelverk. K-regelverken är regelverken där alla principer och regler, avseende en viss företagsstorlek och associationsform, finns samlade i ett och samma dokument och med det undanröjs problemet med att känna till andra alternativa regler samt behöva göra något val mellan dessa. Regelverket skall tillämpas i sin helhet utan att användaren får hämta hjälp från andra regelverk och inga avvikelser får förekomma. Detta kan dock innebära en viss nackdel som yttrar sig via osäkerhet, hos den som tillämpar regelverket, beträffande frågor som inte beskrivs i regelverket. En annan nackdel är att K2-regelverket varken tar någon

hänsyn till branschtillhörighet eller andra situationer som är särskilda för vissa företag, vilket gör att de begränsade valmöjligheterna som finns inom K2 inte gynnar alla företag. Dessa nackdelar skall därför, vid övervägande av övergång till K2, vägas mot fördelen med att ha ett samlat och mindre omfattande regelverk. Tillämpning av K2-regelverket för upprättande av årsredovisningar kan även påverka läsare av denna på olika sätt. Å ena sidan kan begränsningar, som K2 innebär, försämra årsredovisning och ge läsaren en missvisande bild av företaget, å andra sidan kan dessa begränsningar förenkla för läsaren, då denna vet vilka regler som gäller. Förenklingar för företagen vid upprättande av årsredovisning genom att minska antalet noter och tilläggsupplysningar knappast innebär någon förenkling för läsaren av dessa (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 18-19).

Enligt vad som står i BFNAR 2000:2 behöver BFN:s nuvarande regler inte tillämpas på oväsentliga poster, dock framgår det inte något klagande till vilka poster det är. Detta utmynnar sig i att väsentlighet avgörs med hänsyn till de aktuella förhållandena i det enskilda fallet. Väsentlighet beaktas i den mening vad som är viktigt att ha med i upplysningar som lämnas i förvaltningsberättelse och i noter samt vilka mindre poster som inte skall belasta resultat- och balansräkning. Väsentligheten av posterna kan vara svårt att bedöma, vilket resulterat i att K2:s innehåll är belastad av en mängd regler som anger vad som anses vara väsentligt. Avseende förvaltningsberättelsen så är K2 mer specificerat, i jämförelse med andra befintliga regelverk, angående vad som skall vara med. Beträffande resultat- och balansräkningen upplyser det allmänna rådet om beloppsgränser för vad som anses vara en väsentlig post och vad som inte är. Dessa är dock relativt låga, exempelvis fem tusen kronor och de flesta företag, redan innan K2 blev publicerat, ansåg dem som oväsentliga. För en stor del av företag som omfattas av K2-kategorin borde gränsen för vad som avser väsentliga poster ligga mycket högre än vad som anges. Resultatet kan bli att dessa låga väsentlighetsgränser, som genomsyrar regelverket, inte medför några förenklingar och förmodligen inte heller höjer informationsvärdet för användarna av årsredovisningar (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 19-20).

Vid jämförelse av K2-regelverket med andra alternativa redovisnings normer, exempelvis Redovisningsrådets rekommendationer, är det noterbart att konkret beskrivning av hur reglerna skall tillämpas dominerar i K2 jämfört med redovisningsteoretiska inledningen som har övertaget i rekommendationerna (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 20).

Avvägningen mellan fördelar respektive nackdelar med K2 kommer att visa sig tydligare endast då regelverket anammas av företagen i större utsträckning (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 23). Det är emellertid viktigt att framhålla att de begränsningar som finns i K2 inte berör många mindre företag. K2:s förenklingar, som tillämpats redan innan det blev publicerat, oavsett att det inte varit tillåtet, är positiva för en stor del mindre företag (Broberg, 2008, s. 14).

3.2.4 Övervägandet mellan K2 och K3

Vid övervägandet av en övergång till K2-regelverket ställs företaget inför avgörandet om huruvida K2 är lämpligt för företaget, det vill säga företaget skall göra ett avvägande mellan regelverkets förenklingar respektive begränsningar (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 51). Vid övervägandet av K2 skall företaget även ha K3-regelverket i åtanke, som är

tänkt att utgöra det huvudsakliga regelverket avseende aktiebolag. Detta kan beskrivas som ett mer utvecklat regelverk, vilket i större utsträckning tillåter en anpassning av företagets årsredovisning för att ge en mer rättvisande bild. K3:s innehåll skall vara baserad på Redovisningsrådets rekommendationer RR1-RR29 och med den anledningen kommer även att innefatta de olika redovisningsalternativ, som inte är tillåtna i K2. Det kommer dock att sakna olika förenklingar som finns i K2 (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 43).

3.2.5 Skillnader mellan K2 och nuvarande regelverk

Övergång till det nya regelverket BFNAR 2008:1 innebär ett stort antal förändringar som berör både värdering och presentation i företagets årsredovisning. Nedan presenteras de mest intressanta principiella skillnader mellan K2 och nuvarande regelverk. Dessa är sammanställda i enlighet med BFN:s krav på ordningen i årsredovisningen, nämligen Förvaltningsberättelse, Resultaträkning, Balansräkning samt Noter (BFNAR 2008:1, 3.1).

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelse finns den information som är nödvändig för att bedöma utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat. Avseende förvaltningsberättelsen, i motsats till andra nuvarande regelverken, uppger K2 konkreta regler angående vilka händelser som kan anses som väsentliga för företaget samt vilka jämförelsetal som ska ingå i företagets flerårsöversikt (BFNAR 2008:1, 5.1–5.5). K2 uppger en fast uppställningsform avseende förvaltningsberättelsen, där det anges benämningar på rubriker företaget kan använda sig av. Det är dock tillåtet att utelämna de rubriker som inte används (BFNAR 2008:1, 3.3). I förvaltningsberättelsen för de företag som är dotterbolag ska alltid information om moderföretag finnas (BFNAR 2008:1, 20.14), även om denna information, enligt nuvarande regelverk, är tillåten att utesluta i de fall moderbolaget inte upprättar koncernredovisning.

Resultaträkning

Resultaträkningen sammanställer företagets samtliga intäkter och kostnader under ett räkenskapsår. Enligt det nya regelverket ska denna rapport presenteras i kostnadsslagsindelad form (BFNAR 2008:1, 4.2). Detta betyder att det inte är längre tillåtet att uppställningsform är funktionsindelad. Regelverket, på liknande sätt som i förvaltningsberättelse, preciserar de rubriker, underrubriker och summeringsrader som företaget ska använda. Företaget får varken lägga till andra rubriker, underrubriker, summeringsrader och poster än de som anges, eller använda sig av sammanslagning av dessa. Det är tillåtet att samtliga utelämnas då det inte finns något att redovisa där samt att benämningar på dessa anpassas för att bättre beskriva innehållet (BFNAR 2008:1, 3.3).

Vidare av förenklingsskäl anges i K2 att företagen inte behöver periodisera de inkomster och utgifter som var för sig understiger 5 000 kronor (BFNAR 2008:1, 2.4). Ytterligare är det tillåtet att återkommande utgift, då denna varierar med högst 20 procent mellan åren med undantag för personalkostnader, får redovisas som kostnad det år som faktura erhålls (BFNAR 2008:1, 7.9). Tanken med detta är att om varje räkenskapsår belastas med en årskostnad så skillnader i belopp mellan åren påverkar inte företaget på längre sikt.

Koncernbidrag redovisas enligt nuvarande regelverk direkt via Eget kapital. I enlighet med K2 ska företag däremot redovisa lämnade och erhållna koncernbidrag i resultaträkning som

bokslutsdisposition. Det företag som har lämnat koncernbidraget ska redovisa en kostnad och samma räkenskapsår ska det företaget som erhåller bidraget redovisa detta som en intäkt (BFNAR 2008:1, 20.13). Detta gör att tillskottet redovisas som skattepliktigt, således i överensstämmelse med verkligheten (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008a, s. 55). För uppdrag till fast pris och uppdrag till löpande räkning finns två alternativa redovisningsmetoder (BFNAR 2008:1, 6.12 – 6.13) där huvudregel är metoden successiv vinstavräkning (Drefeldt et al, 2008, s. 30).

Balansräkning

En balansräkning sammanställer företagets samtliga tillgångar, skulder samt Eget kapital på balansdagen. Även här anger BFNAR 2008:1 noga de rubriker, underrubriker, poster samt summeringsrader vars benämning företagen ska använda (BFNAR 2008:1, 4.5). Det är tillåtet att anpassa benämning av samtliga för att bättre beskriva innehållet samt att utelämna dessa då det inte finns något att redovisa (BFNAR 2008:1, 3.3).

K2 uppger att en tillgång får redovisas då företaget äger denna (BFNAR 2008:1, 9.1). Därmed får företaget inte redovisa tillgången som är hyrd, vars väsentliga risker och förmåner inte övergick till företaget. På liknande sätt får företaget inte redovisa tillgångar som är leasade, även om risker och förmåner gått över till företaget. Således samtliga leasingavtal redovisas alltid som ett operationellt avtal (BFNAR 2008:1, 9.3). Ytterligare ett exempel på tillgång som företag inte får redovisa i balansräkningen, trots sin äganderätt, är egenupparbetade immateriella tillgångar (BFNAR 2008:1, 10.3). Följaktligen ska alla utgifter som är hänförliga till dessa redovisas som en kostnad, vilket till skillnad från befintliga regelverken vilka i viss utsträckning tillåter aktivering av utvecklingsutgifter. Andra utgifter som ska kostnadsföras, till skillnad från hur dessa hanteras i befintliga regelverken, är utgifter för nedmontering, bortforsling eller återställande av plats efter förvärvad materiell anläggningstillgång. (BFNAR 2008:1, 10.8) Dessa ska redovisas över tillgångens nyttjandeperiod som en avsättning (BFNAR 2008:1, 16.9).

Det nya regelverket har infört en del förenklingar när det gäller regler om avskrivningar för materiella och immateriella anläggningstillgångar. Numera ska avskrivningar påbörjas först det år som tillgången tas i bruk. Vidare är det tillåtet att skriva av tillgången med lika stora belopp oavsett när den tagits i bruk (BFNAR 2008:1, 10.19). Avskrivningarna ska fortsättas även om tillgångens verkliga värde är lägre än dess redovisade värde (BFNAR 2008:1, 10.20). I enlighet med K2 får företag bestämma avskrivningstid för maskiner, inventarier och immateriella tillgångar till 5 år även (BFNAR 2008:1, 10.23) om företagets verkliga nyttjandeperiod är längre. Även för byggnader och markanläggningar får företaget använda schablonmässiga avskrivningstider, dessa ska baseras på Skatteverkets allmänna råd (BFNAR 2008:1, 10.27). Vidare är det inte tillåtet att skriva upp värdet på andra tillgångar än byggnader och mark, vilka får skrivas upp till taxeringsvärdet (BFNAR 2008:1, 10.37–10.38). Beträffande sådana tillgångar som varor i lagret får dessa enligt K2 värderas i enlighet med skatteregler, det vill säga till 97 procent av anskaffningsvärdet, vilket under förutsättning att detta värde inte överstiger värdet enligt *lägsta värdets princip* (BFNAR 2008:1, 12.4–12.5).

Ytterligare skillnader mellan K2 och det befintliga regelverket gäller redovisning av finansiella anläggningstillgångar. Ett företag som tillämpar K2-regelverket ska inte längre redovisa uppskjutna skattefordringar. På liknande sätt får uppskjutna skatteskulder inte tas i

balansräkningen (BFNAR 2008:1, 11.4). Vidare är det inte tillåtet att värdera finansiella tillgångar till verkligt värde (BFNAR 2008:1, 11.6), vilket är till skillnad från Årsredovisningslagen som ger en viss möjlighet till detta.

I enlighet med K2 behöver företag inte ta hänsyn till åtaganden som understiger det lägsta av 25 000 kronor och tio procent av det egna kapitalet vid årets ingång med undantag för pensionsåtaganden (BFNAR 2008:1, 16.6). Till skillnad från nuvarande regelverken ska avsättningarna vara åtaganden som till följd av avtal eller offentligt rättsliga regler utgör formella åtaganden (BFNAR 2008:1, 16.2). Således informella åtaganden får inte redovisas.

Noter (tilläggsupplysningar)

I Noter finns det tilläggsupplysningar som kompletterar den information som finns i resultat- och balansräkningen samt förtydligar vilka redovisningsprinciper företaget tillämpar. Det är obligatoriskt att lämna information om att företaget, vid upprättande av årsredovisning enligt K2, använder sig av årsredovisningslagen samt det allmänna rådet K2 (BFNAR 2008:1, 19.1). Jämfört med nuvarande regelverket är kravet på tilläggsupplysningar enligt K2 betydligt mindre. Det är tillräckligt att företaget enbart lämnar de upplysningar som anges i 5 kap. 2 § första stycket ÅRL (BFNAR 2008:1, 19.1). En förenkling med K2 är att vissa upplysningarna framgår direkt av uppställningsformen för balans- och resultaträkningen och att dessa inte behöver sammanställas i Noter (Broberg, 2008, s. 127). Det är tillräckligt att ange enbart de val som företaget gjort gällande alternativa värderingsprinciper inom ramen för K2 (BFNAR 2008:1, 19.2–19.3).

3.2.6 Övergångsregler

Tillämpningen av K2-reglerna för första gången innebär, förutom att rutinerna kring upprättning av årsredovisning ändras, förändring av befintliga balansposter. Den första tillämpningen medför oftast att företaget, då deras ingående poster i balansräkningen inte överensstämmer med K2, ändrar dessa med hänsyn till både benämningen och värderingen. De balansposter som inte är aktuella enligt de nya reglerna ska företaget redovisa som en korrigeringspost mot ingående Eget kapital. (BFNAR 2008:1, 21.2–21.4)

Eftersom dessa korrigeringar kan ha stor påverkan på företagets bild ska företaget, vid första tillämpning av K2, upplysa om att redovisningsprinciperna har förändrats till BFNAR 2008:1. Upplysningen ska ske i Noter under rubriken Redovisningsprinciper. Det ska även nämnas att övergången kan innebära en bristande jämförbarhet mellan åren (BFNAR 2008:1, 21.10). K2 tillåter att företaget inte räknar om jämförelsetalet. Då uppställningsformen av den senaste årsredovisningen inte överensstämmer med det nya regelverket eller om i enlighet med särskilda övergångsregler redovisas det korrigeringsposter, räcker det att företaget lämnar årsredovisningen avseende föregående år som bilaga. (BFNAR 2008:1, 21.7–21.8).

Nedan i Tabell 2 sammanställs samtliga korrigeringsposter som företaget ska redovisa till följd av övergången till K2. Dessa poster omfattar Tillgångar, skulder och avsättningar som inte får redovisas enligt K2 (BFNAR 2008:1, 21.2), Åtaganden som tidigare inte har redovisats som avsättning (BFNAR 2008:1, 21.3) samt Uppskrivna tillgångar och finansiella instrument värderade till verkligt värde (BFNAR 2008:1, 21.4). I enlighet med K2 ska samtliga

korrigeringar anges var för sig i Noter till Eget kapital och ska följas av en summeringsrad
Korrigerat belopp vid årets ingång (BFNAR 2008:1, 21.11).

Tillgång/Skuld/Avsättning	Korrigeringsbelopp	Post i ingående eget kapital
Egenupparbetad immateriell anläggningstillgång	Tillgångens ingående redovisade värde	Balanserat resultat
Materiell anläggningstillgång till följd av att ett leasingavtal redovisats som finansiell leasing	Tillgångens ingående redovisade värde	Balanserat resultat
Skuld till följd av att ett leasingavtal redovisats som finansiell leasing	Skuldens ingående redovisade värde	Balanserat resultat
Uppskjuten skattefordran	Tillgångens ingående redovisade värde	Balanserat resultat
Uppskjuten skatteskuld till följd av att en anläggningstillgång tidigare har skrivits upp	Avsättningens ingående redovisade värde	Uppskrivningsfond
Uppskjuten skatteskuld i andra fall än ovan	Avsättningens ingående redovisade värde	Balanserat resultat
Åtaganden som tidigare inte har redovisats som avsättning	Avsättningens värde beräknat enligt kapitel 16	Balanserat resultat
Andra uppskrivna anläggningstillgångar än byggnad och mark	Kvarvarande uppskrivning	Uppskrivningsfond, till den del den avser den uppskrivna tillgången. Balanserat resultat, till den del uppskrivningsfonden inte täcker korrigeringen för kvarvarande uppskrivning
Finansiella instrument värderade till verkligt värde enligt 4 kap. 14 a § ÅRL	Skillnaden mellan verkligt värde och värde enligt kapitel 11, 14 respektive 17	Balanserat resultat, eller i förekommande fall Fond för verkligt värde

Tabell 2 Korrigeringar i ingående balans (BFNAR 2008:1, 21.2 - 21.4)

Korrigering mot Eget kapital kan orsaka även minskning av företagets aktiekapital. I enlighet med Aktiebolagslagen (ABL) innebär halvering av aktiekapitalet tvångslikvidation för företaget (ABL, 25.13 - 20).

3.3 Redovisningsteorier

Utvecklingen av redovisningsregelverk är ett resultat av att syn på företag som redovisningsenhet har ändrats genom tiderna. Det har utvecklats olika redovisningsteorier vilka i sin tur medfört att redovisning blev oenhetlig och att vissa redovisningsfrågor går att lösa på flera sätt. Variationsrikedomen inom redovisning förstärks ytterligare av det faktum att det finns flera normgivande organ. De mest betydande organ som har reglerat svensk

redovisning är Bokföringsnämnden och Redovisningsrådet. Den utveckling som på sistone skett i nuvarande regleringen är starkt influerad av internationell normgivning, framförallt av IAS/IFRS. Komplexiteten kopplad till detta medfört att redovisningsreglerna blivit allt mer svåröverskådliga för de mindre företag som oftast har mindre kunskap inom redovisning (Falkman, 2001, s. 7).

För att bättre förstå vad som orsakat uppkomsten av det nya regelverket för mindre företag är det viktigt att inse vad som ligger till grund för de förändringar som K2 innebär. Detta kan förklaras med hjälp av de teorier som genom tiderna utvecklats inom redovisning.

Beslutsanvändbarhetssynsättet

Enligt beslutsanvändbarhetssynsättet skall redovisning framförallt utgöra grund för rationella och välgrundade investeringsbeslut. Den målgruppen, företaget vill rikta informationen i årsredovisning till, är framförallt investerarna på aktiemarknaden. Dessa eftertraktar sådan information som hjälper dem att utvärdera företagets framtida möjligheter samt att fatta beslut om huruvida företagets aktier skall köpas, behållas eller säljas (Ljungdahl, 1999, s. 29). Eftersom K2-regelverket avser mindre, icke-publika företag och dessa är ofta ägarledda och inte beroende av externa investerarna, minskar behovet av en väl utvecklad extern redovisning eftersom ägarna har tillgång till intern information.

Ett övervägande som alla företag ställs inför är *nytta och kostnad*, en ekonomisk aspekt utarbetad av Financial Accounting Standards Board (FASB) i samband med de så kallade kvalitativa egenskaperna, utifrån beslutsanvändbarhetsperspektiv, som innebär att nyttan ska överväga kostnaden. Komplexa årsredovisningar kostar mer och tar längre tid att framställa vilket understryker vikten av att endast den nödvändiga informationen skall vara med i årsredovisningen. Slutsatsen är att endast den information som efterfrågas skall vara den som framställs och publiceras (Falkman, 2001, s. 25). Användare av K2-företagens årsredovisningar efterfrågar inte en detaljerad information. Eftersom K2-regelverket sänker upplysningskravet, minskar även administrativa kostnader för dem som upprättar årsredovisningar enligt K2-regelverket.

En kvalitativ egenskap för årsredovisning som genomsyrar K2 är *väsentlighet* som innebär att belopp med mindre ekonomisk betydelse för användarens beslut inte behöver redovisas (Ljungdahl, 1999, s. 30). De inkomster och utgifter som understiger 5 000 kronor samt vissa återkommande utgifter i enlighet med K2-regelverket behöver inte periodiseras.

Tillförlitlighet, som i redovisningssammanhang handlar om hur väl företagets redovisning avspeglar verklig ekonomisk ställning på företaget, är en annan viktig kvalitativ egenskap (Smith, 2006, s. 26). I jämförelse med andra befintliga regelverk som omfattar olika redovisningsprinciper och värderingsmöjligheter, är K2 ett mer förenklat regelverk, som begränsar dessa och därmed har även färre möjligheter till anpassning av årsredovisningen för att ge en rättvisande bild.

Intressentteorin

I intressentteorin tas hänsyn till de primära intressenterna som anses vara viktigast för företagets fortsatta verksamhet (Ljungdahl, 1999, s. 42). I de mindre företagen är det enbart

ägarna, kreditgivare och staten som är primära intressenter. Dessa har dock olika informationsbehov som företaget måste beakta vid upprättandet av årsredovisningen.

Vanligtvis används redovisning som underlag för, förutom investeringsbeslut, utvärdering av hur företagsledning har förvaltat det kapitalet ägarna bidragit med. Eftersom i K2-företagen utgör ägarna och ledningen samma person används redovisning med syftet att sammanställa företagets ställning och resultat. Detta senare används av ägarna vid utvärdering av företagets prestation samt som ett underlag för sådana beslut som huruvida förändringen i verksamheten bör ske eller verksamheten bör läggas ner (Smith, 2006, s. 18).

Redovisningen används även av kreditgivare som underlag för att bedöma kreditrisken (Smith, 2006, s. 20). De färre upplysningar i årsredovisningar som K2 innebär, gör denna bedömning inte svårare, eftersom kontakten med kreditgivare är ofta personlig och det finns andra metoder för att utvärdera företagets framtida utvecklingsmöjligheter än årsredovisningar. För kreditgivaren ska företagen, förutom redovisning, presentera en affärsplan som utgör en sorts upplysning om företagets framtida verksamhetsutveckling. Redovisningen betraktas av kreditgivare enbart som sammanställning av siffror som redogör för företagets likviditet och soliditet. K2-regelverket genomsyras dessutom av försiktighetsprincipen. Denna anses ligga i kreditgivarens intresse (Smith, 2006, s. 88).

En annan användare av årsredovisningar är staten, där årsredovisningarna används som beskattningsunderlag (Smith, 2006, s. 22). Redovisningen enligt de nya K2-reglerna överensstämmer bättre med beskattningen och jämfört med de tidigare regelverken medför mindre justeringsposter i deklaration. (Broberg, 2008, s. 78-79, 84).

Ägarteorin och Enhetsteorin

Utvecklingen av K2-regelverket kan också förklaras med hjälp av ägarteorin, vilken står i motsats till enhetsteorin. Ägarteorin utvecklades i början av 1900-talet då samhället kännetecknades av små individbaserade företag. På den tiden utgjorde ägare och företag samma person i den meningen att vinsten tillföll ägaren. Enligt teorin är det, förutom de transaktionerna som utförs mellan ägaren och företaget, intäkter och kostnader som förändrar det egna kapitalet. Således kan det påstås att en resultaträkning utgör ett underkonto till Eget kapital-konto. Ur ägarteoriperspektiv skall redovisning utgöra ett verktyg att tjäna ägarens intressen (Falkman et al, 2007, s. 41).

Den motsatta teorin utvecklades när ägarstrukturen på de stora företagen förändrades. Eftersom företagets ägarkrets växte i antal var det inte längre möjligt att dessa hade fullständig inblick i företaget. Ägarens styrningsfunktion överläts i allt större utsträckning till en professionell ledning och ägarna krävde istället en alltmer omfattande information avseende företagets aktuella ställning. Med denna bakgrund utvecklades den traditionella enhetsteorin, vilken hävdar att företaget utgör en separat, från ägare, enhet, där finansieringskapitalet består enbart av främmande kapital. Detta i sin tur resulterar i att det inte finns någon uppdelning mellan skulder och eget kapital i företagets balansräkning (Falkman et al, 2007, s. 41).

IASB-regelverket påminner om enhetsteorin i den meningen att det tillåter förekomst av minoritetsintresse samt att externredovisning upprättad enligt detta är baserad på verkliga

värden (Falkman et al, 2007, s. 41). Då de nuvarande svenska reglerna är starkt influerade av det internationella regelverket kan även dessa bära prägel av enhetsteorin.

BFNAR 2008:01 som är framställt för mindre bolag, kan betraktas som ett steg tillbaka mot det gamla synsättet på företaget. Detta finner sitt uttryck i att K2-regelverket utesluter möjligheten för värdering till verkligt värde samt begränsar möjligheterna till uppskrivningar. Till följd av att Fond för verkligt värde uteslutits från Eget kapital samt att användning av Uppskrivningsfond under Eget kapital minskats, kommer vi till en slutsats att förändring av Eget kapital sker framförallt genom posten Årets resultat. Detta är ett tydligt tecken att Bokföringsnämnden i sitt arbete med K2-regelverk utgår från ägarteorin och åsidosätter enhetsteorin.

3.4 Statistik

3.4.1 Intervallskattning

Konfidens intervall

Statistisk slutledning innebär att man drar slutsatser om populationens parametrar, till exempel medelvärden och procenttal, med hjälp av data från stickprovet. Genom att använda stickprovsundersökningar är det inte möjligt att beräkna den exakta parametern för populationen. Vid exempelvis beräkningen av en andel individer med en viss egenskap i populationen π , kan motsvarande parametervärde för stickprovet p användas och värdet för populationen uppskattas approximativt, med en viss statistisk felmarginal. Den statistiska felmarginalen har sin grund i att stickprovsvärde avviker i mindre eller större utsträckning från populationens sanna värde. Detta innebär att för att uppskatta värdet på populationens andel π anges ett intervall kring motsvarande stickprovsvärde med en viss säkerhetsgrad, en så kallad konfidens. Sådan intervallskattning med en viss konfidensgrad kallas i statistik för konfidensintervall (Lantz, 2006, s. 45).

För att uppskatta värdet på populationens andel π med hjälp av konfidensintervall tillämpas skattningsfunktion:

$$p \pm z \sqrt{\frac{p(1-p)}{n}}$$

där p är motsvarande andel i stickprovet, n är stickprovets storlek och z -värdet talar om hur långt ifrån medelvärdet en observation befinner sig, i standardavvikelser räknat.

Stickprovets storlek

För att undersökningsresultat inte ska avvika i större grad från verkligheten ska man noggrant avgöra vilken storlek på stickprovet är nödvändig för att få så mycket sann resultat som möjligt. För att bestämma minsta möjliga stickprovstorleken måste man först precisera sina önskemål gällande konfidensgraden och intervallskattningsbredden. Formel för beräkning av stickprov storlek kan härledas ifrån formeln för intervalllets bredd, vilket är lika med dubbel statistisk felmarginal (Körner et al, 2006, s. 168).

$$\text{intervallets bredd} = 2 * 1,96 \sqrt{\frac{p(1-p)}{n}}$$

$$\Rightarrow \text{stickprovets storlek } n = \frac{(2*1,96)^2 * p(1-p)}{\text{intervallets bredd}^2}$$

Eftersom värdet på stickprovets andel p inte är känd innan undersökning är utförd ska en grov uppskattning av detta göras. Uppskattningen utgörs exempelvis av resultaten från äldre undersökningar (Körner et al, 2006, s. 168).

3.4.2 Stratumindelning och skattning av populations andel vid stratumindelning

En metod för sannolikhetsurval är stratifiering. Metoden innebär att innan urvalet görs, delas populationen in i olika strata för att senare utföra urval utifrån dessa strata. Stratumindelning utförs med hänsyn till undersöknings centrala variabel och därför är det viktigt att det finns ett starkt samband mellan stratifieringsvariabeln och den variabeln som kommer att studeras. Stratifiering försäkrar att individer med olika värde på den centrala variabeln har samma chans att hamna in i urvalet. Det resultat som tas fram kan presenteras för varje stratum för sig, eller som en sammanvägning av resultatet för att få en helhetsbild av populationen. För att kunna uttala sig om hela populationen måste hänsyn tas till att inte låta vissa individer få större tyngd i undersökningen än de har i verkligheten. För att rätta till denna skevhet används ett viktsystem som bygger på att alla undersökningsvariabler i strata utjämnas med en vikt som motsvarar relationen mellan stratumstorlek och populationsstorlek (Djurfeldt et al, 2003, s. 128).

Skattningsfunktion av populationens andel π , där π betecknas här med P_{str} (Körner et al, 2006, s. 208):

$$P_{str} = \sum_{n=1} W_i * P_i$$

där P_i är andelen individer med egenskapen i stickprovet från stratum i och W_i är en vikt det vill säga relationen mellan antalet individer i stratum i och hela populationen.

Konfidensintervall av populationens andel vid stratumindelning beräknas enligt följande:

$$P_{str} \mp z \sqrt{\frac{P_{str}(1 - P_{str})}{n}}$$

3.4.3 Normalapproximation av binomialfördelningen

Rent teoretiskt ligger binomialfördelning till grund för ett konfidensintervall kring stickprovsproportionen. Denna fördelning innebär att den undersökta beroende variabeln har 0/1-värdet. Då binomialfördelningen inte är symmetrisk är det omöjligt att uppskatta konfidensintervall baserat på denna fördelning (Lantz, 2006, s. 47). Normalfördelning vilken möjliggör användning av konfidensintervall, behövs för att analysera stickprovet. I enlighet

med Centrala gränsvärdessatsen (CGS) är det dock möjligt att approximera binomialfördelning med normalfördelning då stickprovet är tillräckligt stort. Baserat på CGS kan det antas att alla proportionstal beräknade på stora stickprov är ungefär normalfördelade oavsett populationens fördelning (Körner et al, 2006, s. 134).

I enlighet med CGS är tumregeln att stickprovet är tillräckligt stort då:

$$n \times p(1 - p) \geq 5$$

3.4.4 Hypotesprövning

Med hjälp av resultat från stickprovsundersökningen kan konkreta slutsatser om värdet på populationsparametrar dras. Till grund för en statistisk slutledning ligger hypotesprövning, som förutsätter att antaganden ska göras. Med hjälp av hypotesprövningen kan det avgöras om ett erhållet resultat beror på en slump eller kan betraktas som signifikant (Borg et al, 2006, s. 164). Det initiala antagandet kallas i statistik för nollhypotes H_0 och säger att undersökningsresultat beror på slumpen. En alternativhypotes till H_0 är en mothypotes, H_1 , vilken innebär motsatta antagandet. Genom hypotesprövning beräknas sannolikheten att nollhypotesen är sann. Den sannolikheten i hypotesprövning betecknas med probability-värde, det så kallade testets p-värde. Då sannolikheten är liten antas resultatet vara signifikant och därmed kan nollhypotesen förkastas. P-värdet är inte sannolikheten att H_0 är sann utan är risken att förkasta H_0 när den är sann (Engstrand et al, 2003, s. 8).

Innan ett test utförs ska signifikansnivå, α , vid vilket H_0 kommer att förkastas, bestämmas. Då testets p-värde är mindre än det valda värdet på α kan nollhypotesen förkastas. Således gäller det att:

$$\begin{aligned} H_0: p &\geq \alpha, \text{ ej signifikant} \\ H_1: p &< \alpha, \text{ signifikant} \end{aligned}$$

Ett signifikant resultat, då vi förkastar nollhypotesen, innebär ett visst stöd för en mothypotes. Ett icke-signifikant resultat innebär att vi inte kan förkasta nollhypotesen, vilket dock i sin tur inte betyder att nollhypotesen är sann (Engstrand et al, 2003, s. 9).

Signifikansnivån brukar delas in i olika grupper beroende på p-värdet (Körner et al, 2006, s. 208):

- om p-värdet är större än 5 % innebär det att det inte finns någon statistisk signifikans, det vill säga att nollhypotesen inte kan förkastas
- om p-värdet är mindre än 5 % betyder det att det finns statistisk signifikans, enstjärnig signifikans *
- p-värdet mindre än 1 procent innebär en stark signifikans, tvåstjärnig signifikans **
- p-värdet mindre än 0,1 procent innebär en mycket stark signifikans, trestjärnig signifikans ***

3.4.5 Kruskal – Wallis test

Kruskal - Wallis test är ett icke-parametriskt test som prövar nollhypotesen att k oberoende stickprov kommer från identiska populationer, det vill säga att det inte finns skillnader mellan grupperna. Det icke-parametriska testet baserar på rangordning av data och tar ingen hänsyn till hur variablerna är fördelade. För att pröva nollhypotesen användes en testfunktion som beräknar det så kallade H -värdet. Om stickprovsstorlek är större än fem är H approximativt χ^2 – fördelad med $k - 1$ frihetsgrader och man kan tolka testresultatet med hjälp av tabell för χ^2 – fördelning. Om nollhypotesen är sann kommer det beräknade H -värdet vara mindre än det kritiska tabellvärdet, $\chi^2_{(k-1)}$, vid signifikansnivån α . Således nollhypotesen ska förkastas då H -värdet är större än det tabellerade värdet (Körner et al, 2006, s. 352).

3.4.6 Spearmans rangkorrelationstest

Spearmans rangkorrelationstest är ett alternativ till ett test med korrelationskoefficienten som analyserar ett samband mellan två slumpvariabler. Spearmans rangkorrelationstestet, i likhet med Kruskal - Wallis test, innebär hypotesprövning och förutsätter att variablerna är på rangskalenivå. Testets resultat är rangkorrelationskoefficienten r_s , som kan tolkas på samma sätt som korrelationskoefficienten. (Lantz, 2006, s. 106).

Korrelationskoefficienten är ett mått på graden av ett linjärt samband mellan två variabler. Sambandet kan vara antingen positivt eller negativt.

- Ett positivt samband innebär att då en variabelns värde ökar, ökar också den andra variabelns värde. För ett perfekt linjärt samband gäller att korrelationskoefficienten är lika med +1 och linjen har en positiv lutning.
- För ett negativt samband gäller att en ökning av den ena variabelns värde medför i stället en minskning av den andra variabelns värde. Följaktligen är lutningen negativt och korrelationskoefficienten är lika med -1.
- Om korrelationskoefficienten är lika med noll sägs variablerna vara okorrelaterade (Borg et al, 2006, s. 112).

För att avgöra om korrelation är stor eller liten kan Cohens riktlinjer användas. Cohens riktlinjer talar om att (Borg et al, 2006, s. 124):

- $r = 0,10$ kan betraktas som ett svagt samband
- $r = 0,30$ kan betraktas som ett medelstarkt samband
- $r = 0,50$ kan betraktas som ett starkt samband

Även mycket svaga samband kan vara signifikanta då de är beräknade utifrån mycket stora stickprov. Däremot, om slutsatserna dras från mycket små stickprov kan det visa sig att även ett starkt samband inte är signifikant (Borg et al, 2006, s. 123).

4 EMPIRI OCH ANALYS

I följande kapitel presenteras resultatet av den empiriska undersökningen i samband med analys av det resultatet vi kommit fram till. Kapitlet börjar med intervallskattning av andelen företag som gick över till det nya regelverket första året de fick tillämpa detta. Vidare presenteras ett resultat av de statistiska undersökningar vi utfört med hjälp av PASW Statistics 18 dataprogram. Fortsättningsvis gör vi en analys av K2-företagen vi hittat i stickprovet för att vidare dra slutsatser beträffande de gemenskaper som föreligger mellan dessa.

4.1 Statistiska tester och beräkningar

Efter att ha utfört en stickprovsundersökning av företagen vill vi uttala oss om i vilken utsträckning företagen gått över till det nya regelverket. Detta ska vi göra dels för hela populationen, dels för varje stratum. Eftersom ett stickprov aldrig blir hundra procentigt representativt för en population kommer vi att beräkna den avvikelse som föreligger mellan populationen och stickprovet. Avvikelsen använder vi vidare för intervallskattning av den andel företag som gick över till K2, det vill säga vi kommer att beräkna ett konfidensintervall. Vid beräkning av konfidensintervallet kommer vi fortsättningsvis använda oss av konfidensgraden 95 %, vilket motsvarar z-värde på 1,96. En viktig förutsättning för intervallskattning är att undersökningsvariabel, i vårt fall företag som är K2 eller ej, är normalfördelad. Denna variabel är dock binomialfördelad. Under förutsättningen att stickprovstorleken är relativt stor, kan vi approximera denna med normalfördelning.

Stickprovet antas vara tillräckligt stort om det uppfyller villkoret:

$$n \times p(1 - p) \geq 5 \quad (1)$$

där

n - stickprovsstorlek

p - proportionstal, som anger andel individer med egenskapen i stickprovet

Då stickprovsstorleken är tillräckligt stor kan vi beräkna ett konfidensintervall baserat på normalfördelning.

Underlag till statistisk undersökningen

Antal företag i Stockholms län som potentiellt kan tillämpa K2-regelverket (N) är **46003**. Dessa företag utgör vår population. Vårt stickprov omfattar **1200** företag, där 400 företag undersökts ur varje stratum. Stratumindelemning i strata Minst, Mellan och Störst utförts efter antal anställda. Nedan i Tabell 3 presenteras antal K2-företag för respektive stratum.

strata	Minst	Mellan	Störst
antal företag	10	11	3

Tabell 3 Antal K2-företag i stickprovet för respektive stratum

Tal som vidare används i våra beräkningar sammanställs för bättre översikt i tabellform (se Tabell 4):

<i>i</i>	Stratum	Stratum- storlek, N_i	Vikt, W_i	Stickprovs- storlek, n	K2- företag	Stickprovets proportionstal, P_i
1	Minst	34324	0,746	400	10	0,025
2	Mellan	8714	0,189	400	11	0,0275
3	Störst	2965	0,064	400	3	0,0075

Tabell 4 Översikt över olika tal för beräkningar

där:

N_i - antal företag för respektive stratum i

W_i – stratumvikt, beräknas som N_i / N

P_i - stickprovets proportionstal är andel företag som tillämpade K2 i respektive stratum

4.1.1 Intervallskattning

För uppskattning av andelen företag som gick över till K2 kommer vi inledningsvis pröva om stickprovsstorlek i populationen respektive varje stratum är tillräckligt stor. Då fallet är sådant skall vi utföra en intervallskattning av populationens samt stratums andel med hjälp av formeln:

$$p \pm z \sqrt{\frac{p(1-p)}{n}}$$

Intervallskattning för hela populationen

Eftersom vi har stratifierat vår population ska vi vid beräkning av konfidensintervall använda oss av viktsystemet för att jämna ut de olika tyngder som individer i stickprovet för respektive stratum har i undersökningen.

$$W_i = \frac{N_i}{N}$$

Vid stratumindelning betecknas populationens andel π med P_{str} och den skattningsfunktion som beräknar populationens andel med hänsyn till viktsystemet är följande:

$$P_{str} = \sum_{i=1} W_i * P_i$$

Därmed är populationens konfidensintervall vid stratumindelning:

$$P_{str} \mp z \sqrt{\frac{P_{str}(1 - P_{str})}{n}}$$

Beräkning av populationens andel P_{str} :

$$P_{str} = \sum_{i=1} W_i P_i = W_1 P_1 + W_2 P_2 + W_3 P_3$$

$$P_{str} = 0,746 \times 0,025 + 0,189 \times 0,0275 + 0,064 \times 0,0075 = 0,02433$$

Prövning om stickprovstorlek är tillräckligt stor enligt villkoret (1):

$$1200 \times 0,02433 \times (1 - 0,02433) = 28,49$$

Eftersom vårt stickprov är tillräckligt stort kan vi fortsätta att beräkna konfidensintervall för hela populationen.

Beräkning av populationens konfidensintervall:

$$P_{str} \pm z \sqrt{\frac{P_{str}(1 - P_{str})}{n}} = 0,02433 \pm 1,96 \sqrt{\frac{0,02433(1 - 0,02433)}{1200}}$$

$$\Rightarrow [0,01561 < \pi < 0,03305]$$

Med 95 % säkerhet kan vi påstå att andelen företag som gick över till K2 beträffande hela populationen inryms i intervallet 1,561 % - 3,305 %, vilket motsvarar antalet företag mellan 719 och 1520.

Intervallskattning för stratum Minst

Prövning om stickprovstorlek är tillräckligt stor enligt (1):

$$400 \times 0,025 \times (1 - 0,025) = 9,75$$

Eftersom vårt stickprov är tillräckligt stort kan vi fortsätta att beräkna konfidensintervall för stratum Minst.

Beräkning av konfidensintervall i stratum Minst:

$$P_{str} \pm z \sqrt{\frac{P_{str}(1 - P_{str})}{n}} = 0,025 \pm 1,96 \sqrt{\frac{0,025(1 - 0,025)}{400}}$$

$$\Rightarrow [0,01 < \pi < 0,04]$$

Med 95 % säkerhet kan vi påstå att andelen företag som gick över till K2 i strata Minst inryms i intervallet 1 % - 4 %, vilket motsvarar antalet företag mellan 344 och 1372 av det totala antalet på 34 324.

Intervallskattning för stratum Mellan

Prövning om stickprovstorlek är tillräckligt stor enligt (1):

$$400 \times 0,0275 \times (1 - 0,0275) = 10,6975$$

Då villkoret är uppfyllt kan vi skatta en konfidensintervall för strata Mellan:

$$P_{str} \pm z \sqrt{\frac{P_{str}(1 - P_{str})}{n}} = 0,0275 \pm 1,96 \sqrt{\frac{0,0275(1 - 0,0275)}{400}}$$

$$\Rightarrow [0,0115 < \pi < 0,0435]$$

Med 95 % säkerhet kan vi påstå att andelen företag som gick över till K2 i strata Mellan inryms i intervallet 1,15 % - 4,35 %, vilket motsvarar antalet 101 – 379 företag av samtliga 8 714 i stratum Mellan.

Intervallskattning för stratum Störst

Prövning om stickprovstorlek är tillräckligt stor enligt (1):

$$400 \times 0,0075 \times (1 - 0,0075) = 2,9775$$

Då stickprovstorleken inte uppfyller villkoret (1) kan vi inte beräkna konfidensintervallet för stratum Störst och därmed inte uttala oss om hur stor andel företag gick över till K2.

Efter att ha skattat konfidensintervall för populationen samt strata vill vi även pröva om det föreligger betydande skillnader avseende tillämpning av K2 mellan företagen beroende av antalet anställda, summan tillgångar och omsättningen, och därför utför vi ett Kruskal - Wallis test för vårt stickprov.

4.1.2 Kruskal – Wallis test

För att se om det finns en signifikant skillnad mellan företagen avseende övergång till K2-regelverket som kan hänföras till företagens olika variabler genomför vi ett Kruskal-Wallis test. Testet utför hypotesprövning och avser tvåhypotesfallet, där antingen nollhypotesen eller mothypotesen (H_1) är sann. Våra hypoteser formuleras som:

H_0 : skillnaden mellan företagsgrupper avseende tillämpning av K2 avgörs av slumpen

H_1 : skillnaden mellan företagsgrupper avseende tillämpning av K2 kan hänföras till den undersökta variabeln.

Vid hypotesprövning bestämmer vi att signifikansnivå som skall användas $\alpha = 0,05$, vilken anger att det kan föreligga 5 % felrisk. Indelningen vid testgenomförande gjorts i tre grupper vilket innebär att antalet frihetsgrader df är lika med $3 - 1 = 2$. Vid den angivna signifikansnivån α är det kritiska tabellvärdet $\chi^2_{(2)}$ lika med 5,99148, vilket senare kommer att jämföras med respektive χ^2 -värdena ur samtliga test.

Test avseende antalet anställda

Det första testet prövar en nollhypotes (H_0) vilken påstår att det inte finns någon annan skillnad mellan företagsgrupper/strata vad gäller tillämpning av K2, än den som kan hänföras till slumpen vid en viss signifikansnivå. Indelning i detta fall görs efter våra strata, vilket presenteras i Tabell 5 nedanför.

	Minst	Mellan	Störst
Antal anställda	$0 \leq n < 3$	$3 \leq n \leq 10$	$n > 10$

Tabell 5 Indelning efter antalet anställda

Denna hypotesprövning ger följande $\chi^2 = 4,843$. Eftersom detta är mindre än det kritiska tabellvärdet $\chi^2_{(2)}$ 5,99148, vid $\alpha = 0,05$, kan vi inte förkasta nollhypotesen. Resultatet är därmed icke-signifikant, vilket gör att vi inte kan dra några slutsatser, då argumenten inte är tillräckligt starka.

Vidare utför vi ytterligare två test för att granska om det kan föreligga signifikanta skillnader mellan företagen vad gäller tillämpningen av K2 beroende på storleken av posten summa tillgångar respektive omsättning. Företagen i båda fall delas in i tre grupper. En utgångspunkt för indelningen är vårt resonemang att K2-regelverket passar bäst företagen vars poster avseende summa tillgångar och omsättning är relativt små samt att företagen som ligger nära gränsvärdena i 50/25/50-regeln, skulle i framtiden välja tillämpning av K3 istället.

Test avseende summan tillgångar

50/25/50-regeln utgör ett indelningsunderlag, det vill säga vid indelning av företag efter summan tillgångar utgår vi ifrån en beloppsgräns på 25 miljoner. Vår indelning skall urskilja

företag med små respektive stora belopp avseende posten summa tillgångar enligt följande, företag med storleken på summa tillgångar som understiger 10 % av det gränobeloppet blir grupp 1, för att urskilja större företag som hamnar i grupp 3 tillämpar vi samma procentsats dock räknat ifrån den övre gränsen som går vid 25 miljoner, grupp 2 utgör resterande företag. Detta visas i Tabell 6:

	1	2	3
Summa tillgångar	$0 \leq n < 2,5$	$2,5 \leq n \leq 22,5$	$n > 22,5$

Tabell 6 Indelning efter summan tillgångar

Denna hypotesprövning ger följande $\chi^2 = 8,691$. Då detta är större än det kritiska tabellvärdet $\chi^2_{(2)} 5,99148$, vid $\alpha = 0,05$, kan vi förkasta nollhypotesen, vilket förklarar att resultatet är därmed signifikant. Mothypotesen är sann vid signifikansnivå på 5 %, alltså det föreligger ett samband mellan tillämpning av K2 och storleken avseende summan tillgångar.

Test avseende omsättningen

Samma indelningsprincip, det vill säga en tioprocentlig sats, gäller även vid testet avseende signifikanta skillnader mellan grupperna beroende på omsättningsstorlek. (se Tabell 7) Gränobeloppet för omsättning vid genomförande av indelning ligger på 50 miljoner kronor.

	1	2	3
Omsättningar	$0 \leq n < 5$	$5 \leq n \leq 45$	$n > 45$

Tabell 7 Indelning efter omsättningen

Vid hypotesprövning får vi följande $\chi^2 = 8,712$. Eftersom detta är större än det kritiska tabellvärdet $\chi^2_{(2)} 5,99148$, vid $\alpha = 0,05$, kan vi förkasta nollhypotesen, vilket innebär att resultatet är signifikant. Mothypotesen är sann vid signifikansnivå på 5 %, alltså det föreligger ett samband mellan tillämpning av K2 och storleken på omsättningen.

Vi har även testat att tillämpa andra indelningsätt för samtliga variabler och har observerat att testets resultat, det vill säga om det är signifikant eller icke-signifikant, är beroende av gruppering som tillämpas. Det som testet prövar, är våra antaganden som uttrycker sig i valt indelningsätt, och dessa antingen bekräftas eller avslås. Våra antaganden grundar sig på verklighetsuppfattning hos oss, vilken inte behöver överensstämja med verkligheten. Då testets resultat är baserade på dessa antaganden, kan resultaten vara mycket olika för en och samma population beroende på vilka antaganden som görs. Gruppering av variablerna kan leda till att i vissa fall blir resultatet signifikant i andra fall icke-signifikant avseende en och samma population, därför utför vi ett annat test, vilket inte beror på våra antaganden, utan endast förutsätter att testade variabler kan rangordnas. Detta gör att vi inte har någon påverkan på utfallet av testet.

4.1.3 Spearmans rangkorrelationstest

Spearmans rangkorrelationskoefficient mäter styrkan av det sambandet som föreligger mellan undersökta variabler. Vi sätter upp en nollhypotes som säger att övergång till K2 är oberoende av respektive variabler: antal anställda, summa tillgångar och omsättning.

	Antal anställda	Summa tillgångar	Omsättning
Korrelationskoefficient	-0,060*	-0,088**	-0,083**

Tabell 8 Korrelationskoefficient mellan tillämpning av K2 och respektive variablerna

De kodbeteckningarna signifikant*, signifikant** markerar att resultatet är signifikant på respektive nivåerna avseende signifikans $\alpha = 0,05$ och $\alpha = 0,01$.

Testets resultat (se Tabell 8) visar att det finns signifikanta korrelationer mellan övergång till K2 och andra variablerna, det vill säga att vi kan förkasta nollhypotesen. Korrelationskoefficient r_s har följande värden -0,060, -0,088 och -0,083, som enligt Cohens riktlinjer påvisar ett svagt samband mellan övergång till K2 och antalet anställda, summan tillgångar respektive omsättningen. Tecken på koefficienten visar dock att sambandet mellan dessa är negativt, vilket innebär att ökning av värden på antalet anställda, summan tillgångar och omsättning resulterar i avtagande tendens vid tillämpning av K2. Vi har iakttagit att bland undersökta företag tillämpar de stora företagen K2 i mindre utsträckning, vilket styrker antaganden vi gjort innan undersökning påbörjats. Dessa hävdar bland annat att K2-regelverket lämpar sig bäst för företagen i strata Minst och Mellan. Emellertid kan vi inte dra slutsatser om huruvida sambandet skulle föreligga i populationen, vilket eftersom stickprovet inte är representativt för hela populationen.

4.2 Analys av företag som gick över

Med syfte att kartlägga de gemensamma särdrag för K2-företagen i vårt stickprov har vi gjort en sammanställning för dessa i tabellform (se Bilaga 4) som inkluderar bland annat följande uppgifter avseende varje företag:

- registrerings datum,
- SNI-kod,
- koncernförhållande samt
- textbeskrivning av verksamhet, om sådana finns angivna antingen i Affärsdatas översikt för respektive företag eller i företagets årsredovisning;

- antal anställda,
- summa tillgångar samt
- omsättning avseende år 2008.

Den mest västenliga gemenskapen för dessa K2-företag är att samtliga utgör någon form av tjänsteföretag. Bland dessa är handel och konsultverksamheter av olika slag, hushållsnära tjänster, tandläkarpraktik, entreprenadsarbeten med andra. De SNI-koder som påträffas mest är 70220 som står för *Konsultverksamhet avseende företags organisation* samt 81210 som avser *Lokalvård*. Bland verksamhetskategorier som uppkommer mer än en gång är 62

och 45-47, vilka avser *Dataprogrammering, datakonsultverksamhet o.d. respektive Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar*.

Övriga noteringar vi gjort är att antalet anställda inte överstiger 12, högsta värde avseende summan tillgångar och omsättningen bland dessa företag inte överskrider 19 miljoner. Detta understyrker våra antaganden att de stora företag som ligger nära gränsvärdena i 50/25/50 regeln i kategorin för mindre företag avstår från övergång till K2-regelverket. Våra antaganden beträffande ett samband som vi trodde oss föreligga mellan antalet anställda och övergång till K2 och som låg till grund för stratumindelningen, är inte befogade, då antalet företag i stratum Minst och Mellan som gick över till det nya regelverket är ungefär lika.

Mindre än en tredje del av K2-företagen är dotterbolag i koncern, vilket inte är en tillräckligt stark grund för att dra slutsatser om K2-regelverket anammats av företag i koncernstruktur.

Fortsättningsvis utför vi en mer grundlig analys av samtliga företags årsredovisningar. Detta gör vi dels för att utvärdera hur väl företagens årsredovisningar överensstämmer med de uppställningsformerna som det nya regelverket föreskriver, dels för att se vilka förändringar K2 orsakat på utformning av dessa. Efter att ha granskat årsredovisningar avseende två senaste räkenskapsåren kan vi dela upp företagen i två grupper, där grupp 1 består av företag som följer de uppställningsformer vilka anges av K2 och grupp 2 omfattar företag som inte anpassar sina årsredovisningar, i någon större utsträckning, efter kraven K2 ställer.

Företagen i grupp 1 har inte påverkats av K2 i någon större grad. De förändringar som skett i deras årsredovisningar är relativt små och gäller exempelvis justeringar av posternas benämningar eller användning av summeringsrader, det vill säga endast formalia. Här finns dock även företag där tillämpning av K2 medfört mer väsentliga förändringar, exempelvis företagets presenterade nyckeltal eller sammanslagning av poster i enlighet med K2:s uppställningsform. Här påträffats även företag, exempelvis Attenta AB, som i sin strävan att följa krav som K2 föreskriver, blir överdrivet noga med att använda samtliga rubriker, även där det inte finns något att redovisa.

Företag i Grupp 2 upprättar sina årsredovisningar på samma sätt som föregående år, utan att anamma de nya redovisningsprinciperna samt uppställningsformerna. I deras årsredovisningar har vi hittat många enligt K2 otillåtna alternativ. Nedanför ger vi några exempel på detta.

- Det första exemplet (se Figur 2) avser en otillåten värdering för lager av aktier hos HenJohan Läkare och Förvaltning AB. Enligt BFNAR 2008:1, 12.4 ska varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Det är dessutom inte tillåtet att värdera finansiella tillgångar till verkligt värde enligt 11 kap. 6 § BFNAR 2008:1.

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.
--

Figur 2 Exempel på en otillåten värdering av lager, utdrag ur årsredovisning av HenJohan Läkare och Förvaltning AB

- Andra exemplet (se Figur 3) berör egen benämning av en post i Make Up Center I Fältöversten AB:s årsredovisning. Detta är tillåtet enligt K2, i syfte att bättre avspegla innehållet. Denna post dock, med hänsyn till innehållet och i överensstämmelsen med K2:s uppställningsform för resultaträkning, borde omfattas av posten Övriga rörelseintäkter.

<p>Rörelsens intäkter Nettoomsättning Avyttring butiken i Skärholmen Övriga rörelseintäkter Summa rörelseintäkter</p>

Figur 3 Exempel på en egen benämning av en post, utdrag ur årsredovisning av Make Up Center i Fältöversten AB

- Ytterligare ett exempel (se Figur 4) på otillåten värdering av varulagret är Dulima AB:s värdering av denna enligt BFNAR 2000:3. Tillämpning av K2-regelverket i enlighet med 1 kap. 4 § BFNAR 2008:1, innebär att detta tillämpas i sin helhet och att några avvikelser inte får ske.

Varulager

Varulagret, värderat enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2000:3 är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt först in- först ut- principen, respektive verkligt värde.

Figur 4 Exempel på en otillåten värdering av varulager, utdrag ur årsredovisning av Dulima AB

Dessutom är det noterbart att upplysningar avseende tillämpning av K2 för första gången samt tillämpade avskrivningsprinciper, som skall lämnas bland tilläggsupplysningar, ofta utelämnas. Upplysningar gällande avskrivningar lämnas av de flesta företag, dessa dock inte är i den form vilken K2 anger. Ett annat drag beträffande avskrivningsprinciper som berör alla företag är att dessa är oförändrade i förhållande till föregående år. Ett annat, för samtliga företag, gemensamt drag är att dessa företag vid övergång till K2 inte behövde göra några korrigeringar mot Eget kapital. I de flesta fall kan vi påstå att övergång till K2 inte har orsakat större förändringar, avseende värderingsprinciper. Vad gäller informationen som lämnas i noter och tilläggsupplysningar kan vi inte uttala oss om huruvida dessa minskat i samband med K2-tillämpningen.

5 SLUTSATSER

Vid formuleringen av våra slutsatser skall vi sammanställa det resultat vi fått i föregående kapitel med referensramen för att besvara de frågeställningar vi ställt i inledningskapitlet. Fortsättningsvis skall vi utifrån de svar vi har kommit fram till samt i ljuset av olika redovisningsteorier, föra en avslutande diskussion huruvida företagen samt användarna av deras årsredovisningar har påverkats av K2-införandet.

Inledningsvis ska vi besvara vår första frågeställning för att vidare diskutera de möjliga orsaker som påverkar övervägandet av övergången till det nya regelverket.

- *Hur många företag gick över till K2-regelverket första året det fick tillämpas?*

I undersökningen avseende andelen företag som gick över till det nya regelverket, har vi kommit fram till att endast en liten andel, uttryckt med hjälp av konfidensintervallet mellan 1,561 % och 3,305 %, börjat tillämpa K2. Det är svårt att koppla övergången till företagens struktur och räkenskaper, utan vi tror att tillämpning av det nya regelverket främjas av andra faktorer.

De tänkbara förklaringarna till att så få företag i Stockholms län har anammat de nya reglerna kan bero på att K2-regelverket för närvarande är ett frivilligt val, och därmed behöver inte företagen överväga en övergång till K2 (Broberg, 2008, s. 13). En annan förklaring kan vara att regelverket är relativt nytt och kunskapen om det hos företagen, samt hos externa sakkunniga, exempelvis hos redovisningsekonomer vilka hjälper företagen med upprättande av årsredovisningar, fortfarande är liten. De senare vill förmodligen även vänta och se hur utvecklingen och tillämpningen av K2-regelverket kommer att se ut innan de börjar rekommendera detta till sina kunder (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 54). Eftersom ett substitut till K2, K3-regelverket som blir huvudalternativet för aktiebolagen, ännu inte är klart, vill varken företagen, som ligger nära gränsvärderna till att betraktas som större företag, eller externa experter ta ställning till K2-regelverket. Detta eftersom K3 i stort sett kommer att ha kvar de olika redovisningsalternativ som tagits bort i K2, vilket gynnar de företagen där K2 kan orsaka skada avseende företagets rättvisande bild (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 43). En ytterligare anledning till att företagen dröjer med tillämpning av K2 är att det skulle vara resurskrävande samt medföra förändring i företagets rutiner vid upprättande av årsredovisningar. Detta gör att de flesta väljer att vänta tills K-regelverken blir obligatoriska och företagen då måste välja det regelverk de skall följa. För vissa företag, exempelvis FoU-företag, kan övergången innebära omfattande korrigering mot Eget kapital. Hos de företag, där Eget kapital inte är stort i förhållande till korrigeringarna, skulle även Aktiekapitalposten drabbas. Eftersom halvering av aktiekapital innebär tvångslikvidation enligt ABL (ABL, 25.13 – 25.20), utgör inte K2 för dessa företag något alternativ. Till sist kan vi även ifrågasätta ett behov av K2 eftersom det för många företag inte kommer att medföra några större förändringar. Dessa företag kommer förmodligen att fortsätta redovisa på ungefär samma sätt som de i dagsläget gör (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 54).

Vi granskar även de företag som i urvalet valde att tillämpa K2 för att urskilja de gemensamma egenskaperna som föreligger dem emellan. Detta är för att besvara uppsatsens andra frågeställning:

- *Vad utmärker dessa företag samt vilka förändringar har K2-regelverket inneburit för dem och deras årsredovisningar?*

Vår undersökning kartlägger att samtliga företag som valt att tillämpa K2 är tjänsteföretag med högst 12 anställda, varken summa tillgångar eller omsättning överstiger 19 miljoner kronor. Det föreligger en stor spridning avseende värden på dessa, dock kan vi påstå att benägenheten att gå över till K2-regelverket är betydligt större hos små företag. Även om vi med hjälp av stratifiering ökat möjligheten för stora företag att komma med i urvalet har vi inte funnit ett enda företag nära gränsen till kategorin för större företag som börjat tillämpa de nya reglerna, vilket styrker antaganden vi gjort innan undersökning påbörjades. Antaganden hävdade bland annat att K2-regelverket lämpar sig bäst för de minsta företagen inom gruppen för mindre företag.

Fortsättningsvis har vi undersökt hur väl företagen tillägnat sig de nya regler som K2 föreskriver och vilka förändringar K2 orsakat på utformning av deras årsredovisningar. Undersökningen påvisar att för majoriteten av företagen har övergången inte inneburit någon större påverkan. Deras årsredovisningar avseende föregående år liknar de årsredovisningar som är upprättade enligt de nya reglerna vad gäller både utformning och redovisningsprinciper. Bland de undersökta företagen påträffades de som följer K2:s uppställningsformer i minsta detalj. Årsredovisningarna hos en större del av företagen är dock inte så väl anpassade till vad K2 föreskriver utan företagen fortsätter med gamla rutiner vid upprättande av dessa. Genomgående för alla företag är att samtliga inte redovisar några korrigeringsposter vid övergången.

För att kunna uttala oss om huruvida företagen samt användarna av deras årsredovisningar har påverkats av K2-införandet väljer vi att närmare titta på de orsaker som ligger till grund för utvecklingen av K2 utifrån olika redovisningsteorier.

Årsredovisningen är ett sätt för företaget att kommunicera med och tillgodose behov av årsredovisningsanvändarna. Detta ligger till grund för samtliga i denna uppsats betraktade redovisningsteorier. Även om K2 innebär minskade upplysningskrav tror vi inte att detta kan komma företagen till skada i den meningen att de företagen som K2 avser, det vill säga icke-publika mindre aktiebolag, inte är beroende av externa investerare och därigenom inte har behovet av att lämna utförliga upplysningar.

De primära intressenterna till berörda företagen är ägare, kreditgivare samt staten i form av Skatteverket. Majoriteten av K2-företagen är ägarledda och ägarna har inte något större behov av detaljerade upplysningar avseende företagets verksamhet eftersom dessa har tillgång till intern information. För att utvärdera företagets prestation och utvecklingsmöjligheter behöver de ur årsredovisningen enbart en sammanställning av företagets ställning och resultat (Smith, 2006, s. 18).

Kreditgivaren tar ställning till kreditrisker samt företagets möjligheter att infra sina betalningsförpliktelser vid bedömning av företagets framtid, vilka avgör huruvida lånelöfte ges eller ej (Smith, 2006, s. 20). Eftersom kontakten med kreditgivaren är personlig, utgör mindre upplysningar inte heller någon nackdel för denne, då det finns andra sätt att utvärdera företagets framtidsutveckling vid lånelöfte. Redovisningen upprättad i enlighet med K2 med begränsade värderingsmöjligheter, som utesluter företagets bedömningar, sänker inte dess tillförlitlighet utan utgör ett bättre beslutsunderlag då kreditgivaren vet vilka regler som gäller (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 17 - 18). Kreditgivarens intresse gynnas också av försiktighetsprincipen som genomsyrar K2-regelverket (Smith, 2006, s. 88).

Staten är en ytterligare viktig intressent för mindre företaget (Smith, 2006, s. 22). Årsredovisning i enlighet med K2-regelverket kommer att utgöra ett bättre beslutsunderlag även för beskattning i den meningen att regelverkets värderingsprinciper i högre grad överensstämmer med de skattemässiga reglerna och därmed medför mindre justeringsposter i deklarationen (Broberg, 2008, s. 78-79, 84). Detta är till fördel för både företagen och skatteverket eftersom administrativt arbete kommer att minska för bägge (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 13).

Ambitionen med K2 var att minska företagets kostnader vid upprättande av årsredovisning i den meningen att reglerna innebär schablonmässiga värderingar, lägre krav avseende upplysningar samt i stor utsträckning beaktar vad som anses vara väsentligt och därmed ska vara med i redovisningen och dessutom är samlade i ett dokument (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 17). Detta gör att redovisningen blir enklare för de mindre företagen som oftast varken har resurser i form av tid eller pengar att lägga ner på redovisningsarbetet. Övergången kan orsaka förändringar i arbetsrutiner och vara resurskrävande vilket gör att dessa företag väntar med övergången tills det blir obligatorisk att välja ett av K-regelverken avsett för aktiebolag (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 54). K2-regelverket i motsats till K3 begränsar möjligheten för värdering till verkligt värde och uppskrivning samt berör inte koncernredovisning vilket är tecken på att K2-regelverket är utformat utifrån ägarperspektivet. De företag där K2:s begränsningar kan skada företagets ställning bör vänta på det alternativa K3-regelverket, vilket i större utsträckning tillåter en anpassning av företagets årsredovisning för att ge en mer rättvisande bild, dock ställer detta högre krav på upplysningar som företaget ska lämna (Öhrlings PricewaterhouseCoopers, 2008b, s. 43). Bland dessa företag som bör avvakta är framförallt FoU-företag, där egenupparbetade immateriella tillgångar är stora.

Slutord

I denna uppsats har vi undersökt i vilken utsträckning har företagen tillägnat sig de nya reglerna samt vilka effekterna tillämpning av dessa har orsakat på företagets redovisning. Vi har iakttagit att de undersökta K2-företagen inte har påverkats i någon större utsträckning av övergången till de nya reglerna och att denna förmodligen inte var smärtsam. Andelen företag som gick över till K2-reglerna är väldigt liten, vilket gör det svårt att dra konkreta slutsatser angående de faktorer som främjar övergången. Eftersom regelverket är fortfarande nytt, är kunskapen om dess effekter på redovisning relativt liten, vilket kan

förhindra övergången. K2-regelverket är för närvarande inte obligatoriskt vilket gör att företagen väntar med att ta ställning till detta.

Förslag till vidare forskning:

Eftersom undersökningen vi gjort avspeglar endast i vilken utsträckning företag gick över till K2-regelverket första året det fick tillämpas, kan det vara intressant att studera i vilken mån K2-reglerna tillämpas vid den tidpunkten då K-regelverken blir obligatoriska. I samband med detta skulle vara intressant att studera vilka faktorer avgör val mellan K2- och K3-regelverket.

Under uppsatsens gång har det dykt upp många frågetecken kring hur övervägandet av de nya redovisningsprinciperna på företagen går till. Därmed ett alternativt förslag skulle vara att utföra en kvalitativ undersökning, genom exempelvis intervjuer med företag/redovisningsexperter/revisorer som är inblandade i upprättandet av årsredovisning.

De skulle vara intressant att undersöka hur företag samt användare av deras årsredovisningar uppfattar de förändringar som uppstått i samband med tillämpningen av det nya regelverket.

KÄLLFÖRTECKNING

Regelverk

Aktiebolagslagen (2005:551)

BFNAR 2008:1 - Årsredovisning i mindre aktiebolag förenklat årsbokslut

Prop. 1995/96:10

Årsredovisningslagen (1995:1554)

Litteratur

Blom, G., Holmquist B. (1998) *Statistik med tillämpningar*, Studentlitteratur

Broberg, A. (2008) *Nya redovisningsregler för aktiebolag*, BL Information AB

Bryman, A., Bell, E. (2005) *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, Liber

Borg, E., Westerlund, J. (2006) *Statistik för beteendevetare*, Liber

Christensen, L., Andersson, N., Engdahl, C., Haglund, L. (2001) *Marknadsundersökning – en handbok*, Studentlitteratur

Djurfeldt, G., Larsson, R., Stjärnhagen, O. (2003) *Statistisk verktygslåda – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*, Studentlitteratur

Engstrand, U., Olsson, U. (2003) *Variansanalys och försöksplanering*, Studentlitteratur

Falkman, P. (2001) *Redovisningens reglering*, Studentlitteratur

Jacobsen D. I. (2002) *Vad, hur och varför: Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*, Studentlitteratur

Körner, S., Wahlgren, L. (2006) *Statistisk dataanalys*, Studentlitteratur

Lantz, B. (2006) *Lär lätt! Statistik – kompendium*, Björn Lantz & Ventus Publishing Aps

Ljungdahl, F. (1999) *Utveckling av miljöredovisning i svenska börsbolag – praxis, begrepp, orsaker*, Lund University Press

Lundahl, U., Skärvad, P.-H., (1999) *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*,

Smith, D. (2006) *Redovisningens språk*, Studentlitteratur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, (2008a) *K2-Årsredovisning i mindre aktiebolag – exemplet K2-Kemisten AB med vägledning och kommentarer*, Studentlitteratur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers, (2008b) *Årsredovisning enligt K2-reglerna - Introduktion till och diskussion kring det nya regelverket*, Studentlitteratur

Artiklar

Engström, S. *Bokföringsnämnden och rättvisande bild* Balans nr. 8-9/2009

Drefeldt, C., Lundqvist, P. *K2-tillämpning och principer* Balans nr. 8-9/2008

Falkman, P., Marton, J. *Koncernredovisning för vem och av vad?* Balans nr. 2/2007

Internetlänkar

BFN (2009) [Elektronisk] Information om K-projektet.

Tillgänglig: <http://www.bfn.se/aktuellt/info-kprojekt.pdf> [2009-12-27]

BFN (2008) [Elektronisk] Information om Bokföringsnämndens normgivningsprojekt för årsredovisning och årsbokslut för icke-noterade företag.

Tillgänglig: <http://www.bfn.se/aktuellt/ny-normgivning.pdf> [2009-12-27]

SCB (2009) [Elektronisk] SNI2007, rubriker och texter, sortering SNI2007.

Tillgänglig: http://www.sni2007.scb.se/_pdf/090203snisorterad.pdf [2009-12-27]

BILAGA 1 Beräkning av stickprovets storlek

Formel för beräkning av minsta stickprovsstorlek kan härledas ifrån formeln för intervalllets bredd, vilket är lika med dubbel statistisk felmarginal.

$$\text{intervalllets bredd} = 2 * z \sqrt{\frac{p(1-p)}{n}}$$

- stickprovets storlek: $n = \frac{(2*z)^2 * p(1-p)}{\text{intervalllets bredd}^2}$

Eftersom värdet på stickprovets andel p inte är känd innan undersökning är färdig ska en grov uppskattning av detta göras. Uppskattningen utgörs exempelvis av resultaten från äldre undersökningar (Körner et al, 2006, s. 168).

För att få fram p -värde gjordes en förundersökning avseende företagens övergång till K2. Denna baserades på stickprov som omfattade 400 slumpmässigt valda företag i Affärsdata. Bland dessa har det påträffats 11 företag, som tillämpar det nya regelverket. Antalet motsvarar populationens andel på cirka 3 %.

Baserat på vår grova beräkning uppskattar vi att andelen av företag som gick över till K2 utgör $p = 3\%$. I våra slutsatser vill vi uttala oss med 95 % konfidensgrad och 1 % felmarginal. Med dessa antaganden beräknar vi minsta stickprovets storlek som vi behöver för vår undersökning:

$$n = \frac{(2*1,96)^2 * p(1-p)}{\text{intervalllets bredd}^2} = \frac{(2*1,96)^2 * 0,03(1-0,03)}{0,02^2} = 1\,117,9$$

- Vi bestämmer att vårt stickprov ska bestå av 1200 företag, vilket senare delar vi in i 3 strata om 400 företag.

BILAGA 2 Checklistan

Checklista för utvärdering av hur de krav som K2 uppger efterlevs samt vilken påverkan övergången till K2 medfört på företagen och utformning av dess årsredovisningar.

Vid genomförande av analysen jämför vi för varje enskilt företag, dels den senaste årsredovisning som avser första året K2 fick tillämpas, med de uppställningsformer som K2 anger för förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning samt noter, dels den senaste årsredovisningen med årsredovisning avseende föregående år.

Sammanställning med uppställningsformerna

Förvaltningsberättelsen: Eftersom i enlighet med K2 är anpassning av benämningar inte tillåten i förvaltningsberättelsen granskar vi hur rubrikbenämningar och dess innehåll motsvarar följande uppställningsform och rubriker:

Verksamheten

- *Allmänt om verksamheten*
- *Väsentliga händelser under och efter räkenskapsåret*
- *Forskning och utveckling*
- *Egna aktier*
- *Verksamhet enligt miljöbalken*

Flerårsöversikt

Resultatdisposition

Beträffande nyckeltal i Flerårsöversikt granskar vi att samtliga nyckeltal för de tre föregående åren, som enligt K2 företaget skall lämna uppgift om, är med. Dessa avser nettoomsättning, resultat efter finansiella poster samt soliditet.

Resultaträkningen: Vidare granskar vi hur uppställningen i företagets resultaträkning motsvarar den scheman K2 anger. Vi även kontrollerar huruvida anpassning av benämningar företaget använder sig av görs i syfte att bättre avspegla innehållet, då detta är tillåtet enligt K2.

Balansräkningen: Avseende uppställningsformen för balansräkning genomför vi en liknande granskning som för resultaträkning. För övrigt kontrollerar vi om företaget korrigerar mot Eget kapital de ingående, enligt K2 otillåtna, poster i balansräkning.

Noter: Vi utför kontroll om företaget i tilläggsupplysningar anger att K2 tillämpas för första gången, vilket kan minska jämförbarhet med föregående år samt att avskrivningsprinciper anges i den form K2 föreskriver. För övrigt kollar vi hur Noter anger den information som K2 kräver. Noggrant undersöks en Not som avser Eget kapital för möjliga korrigeringar som kan ha uppstått.

Jämförelse mellan åren

Vid jämförelse av årsredovisningar mellan två senaste åren undersöker vi vilken påverkan K2 medfört. Vi observerar användning av benämningar, förekommandet av sammanslagna poster, nya poster samt om vissa poster har eliminerats i jämförelse med föregående år. Vi kollar hur värderings- och avskrivningsprinciper har förändrats samt om de lämnade upplysningarna minskat i omfattning.

BILAGA 3 Organisationsnummer till företag som gick över till K2

5566734652	5566800453	5566945993	5566146568	5565732681	5565629812	5565036018	5567310395	5567162606
5562430826	5564908019	5566714134	5566388798	5564176211	5564804002	5566073929	5566947353	5567274724
5565779278	5563156958	5562484591	5566050497	5564712932	5565045134	5564055308	5566993167	5562016518
5560194101	5566612213	5562324052	5565717377	5566644935	5566286174	5564233400	5562196690	5566722368
5564497567	5563655553	5564830320	5566414693	5566662515	5561220301	5565791364	5562954494	5566572813
5567273700	5564666609	5566013479	5566808670	5562313691	5562280981	5566595210	5565687489	5562747385
5564236775	5561657429	5566697594	5566662770	5561146134	5560395161	5565909347	5565287637	5565198008
5564127719	5566873096	5562493667	5563095636	5562453091	5564542537	5567166573	5561027946	5566275151
5565761888	5567081012	5560457821	5562307032	5561160846	5563434694	5566874110	5567144554	5564875457
5566065735	5565549887	5566468228	5565525036	5565958914	5566946033	5566939533	5562761097	5566570494
5566148440	5560402546	5566801840	5566131370	5565609228	5566120928	5561807909	5563212215	5565404752
5565461174	5563523959	5566959648	5565309662	5561945675	5561115063	5565505889	5564002011	5566041322
5563487163	5562931757	5566567383	5565591632	5567155873	5566603121	5567122576	5565888988	5566848932
5566779830	5567279707	5566207816	5565585600	5566364039	5563510402	5566956982	5567179451	5562641257
5565392809	5566613039	5566307582	5564503174	5563549392	5561418780	5563996692	5566576236	5563811362
5565999751	5560936071	5560425349	5565767059	5566703095	5560383845	5564503968	5561127399	5567125199
5566579206	5563735496	5566648894	5565625620	5566059928	5564837689	5566563218	5566108931	5563738466
5567088686	5566018171	5566780523	5566039623	5564699899	5561687632	5566408851	5560474198	5566269329
5567020226	5566795695	5565892543	5560905662	5565741039	5561173518	5567043798	5566031356	5567362412
5562958875	5564717691	5565890158	5566062971	5566035944	5564587060	5564538881	5561723767	5567326680
5567039879	5564163003	5565116356	5567170773	5566261854	5566125893	5564660107	5562968585	5561407007
5563919017	5566958194	5563915049	5563451193	5567258305	5565748034	5565883567	5564562279	5561353763
5565883252	5563788701	5566171277	5565137790	5565954715	5563425502	5561864801	5564473584	5566471123
5567031488	5564912573	5562273663	5567176036	5560927260	5566939244	5566203153	5565763645	5562358688
5563262319	5565727319	5561464990	5566375225	5566659032	5566680012	5566642590	5562850940	5566148879
5566285515	5565187381	5561560482	5566860036	5564800778	5565695326	5566832795	5566776513	5566666979
5566274048	5567075444	5562555416	5563155448	5562982180	5567023733	5566399506	5561207134	5561159079
5564959426	5567234389	5560884461	5565454377	5561312488	5560397910	5566566450	5562239250	5565382651
5563569283	5563308914	5564314499	5567148688	5567215289	5567066617	5563045474	5566295860	5566093570
5562245190	5565458626	5566284237	5566224936	5566377593	5562064906	5564351566	5567241236	5560848409
5567088827	5565645354	5566163902	5560661109	5560925801	5565883427	5565728747	5561909911	5565966511
5565025441	5564337821	5566293303	5563550275	5565743134	5564697141	5560587460	5565014478	5565966487
5567115679	5564726239	5566647573	5565753968	5562366178	5565292587	5560249129	5561999763	5563140697
5567213532	5564909918	5564554516	5567260632	5565789947	5562995190	5564291127	5567062269	5565325130
5565987954	5563397461	5565587937	5562862648	5567238810	5565859401	5566369897	5566234174	5565227674
5565943593	5560304122	5566827290	5564030996	5566900634	5566859111	5566781497	5563613255	5565688735
5565757720	5566498126	5564511722	5566453626	5567100374	5561596320	5563105260	5566844378	5567141246
5562002393	5562821578	5564465184	5566916606	5566605498	5566604624	5560929746	5562028653	5564351921
5562185560	5566160775	5566719802	5566602065	5562435338	5565236531	5563447621	5564639770	5566367529
5563645638	5566482153	5566789227	5566249354	5560487497	5563927382	5564439072	5565890521	5565870705
5561787275	5566889027	5563445708	5565191037	5565830352	5565075347	5566474929	5565823332	5566725379
5563861433	5565496279	5565876199	5564347499	5563683852	5565906970	5563594406	5563004463	5565688339
5564339991	5566937859	5565570487	5566940390	5560196387	5560937269	5563878379	5563069359	5563732154
5565679718	5565614590	5566580014	5565745378	5566476007	5565614574	5566836705	5561171892	5565749487
5564508462	5567221451	5565837324	5567049019	5562611995	5564625902	5566418389	5562598408	5566158571
5562970797	5565838611	5565429908	5566668454	5565064457	5565465274	5565769550	5560797457	5566474671
5562346055	5562580299	5565800413	5561480939	5567010854	5563193217	5565527420	5560716366	5560712050
5567278709	5567075725	5567066393	5564435880	5562818715	5565530267	5563194777	5563964674	5564539749
5565114377	5567066963	5560700089	5565245759	5562372465	5566306048	5566956388	5565777108	5565826392
5563081271	5562167188	5564520475	5565644118	5565883385	5561165373	5565061388	5565368742	5566107990
5566895107	5565311734	5567148902	5566318902	5566559695	5561483370	5565371928	5565418042	5567325229
5567295786	5564339322	5565910238	5565666137	5566025440	5565343810	5565537486	5562960590	5565830386
5566408752	5564688728	5566874524	5563909216	5566061635	5560670159	5566822184	5566192067	5560749458
5566231048	5567446496	5566986450	5566035514	5566268834	5562481688	5566340708	5566238092	5564394954
5566061916	5566534128	5566654223	5567175699	5566518733	5562678457	5563115707	5560781600	5563629970
5567172225	5565556098	5564766813	5564861689	5567016554	5565850020	5566323068	5564256344	5561490938
5563289387	5563300739	5562782374	55644432440	5564087004	5562456698	5565438024	5565374732	5563344919
5567045629	5565759262	5564553831	5565596631	5562541960	5565927026	5562461458	5563440188	5564520251
5566523279	5563773067	5560867342	5565547626	5563476281	5564109790	5565377552	5562614189	5565494316
5564484524	5563956159	5565881165	5562506559	5565755000	5561045831	5566587514	5565383339	5562471622
5561146407	5561627745	5566277447	5567145437	5566325386	5561965541	5565822722	5566859459	5560437088
5562528280	5567246193	5561174276	5562330000	5566599832	5566982053	5565153706	5566808852	5560966912
5566618277	5563014942	5560521782	5562208313	5562235985	5561120519	5566777933	5565510301	5566757943
5563585503	5567135321	5567104046	5566493937	5562783596	5562571702	5565373460	5565399911	5562052786
5564899960	5563166056	5565324141	5565595922	5566291737	5566626437	5566393954	5565504170	5563879740
5566312327	5566483037	5563128668	5562296938	5562512441	5563273175	5562001783	5567269658	5561139675

K2 – det lämpliga regelverket?

5560212507	5564055498	5560925819	5565352456	5565012241	5563055127	5565722526	5564778883	5566069471
5563549962	5564328580	5565386280	5565930798	5562545102	5566241427	5561990143	5565107918	5567269401
5564593720	5566375092	5560819426	5565556221	5562335298	5561568717	5566682216	5566210356	5560318817
5562582808	5566655337	5564310034	5566040761	5567260913	5567175079	5567111454	5564623733	5563865020
5563575512	5566380167	5560924770	5561032763	5565309654	5567316764	5565637062	5565414090	5566229620
5564891819	5564853579	5566854930	5567435523	5565924411	5565423653	5564842978	5566865381	5564617602
5561329078	5566843164	5565772323	5566062054	5566798723	5563321487	5566697420	5563104495	5567105530
5566666219	5566693486	5564950995	5565674701	5567365969	5563555951	5566859186	5565870564	5564580065
5566979083	5564831179	5562995315	5565178471	5564195484	5563041820	5565363636	5565529228	5565901833
5566084470	5566583505	5564229952	5563061836	5562944214	5562844794	5566193628	5560482597	5566533724
5565750022	5565517280	5565707055	5564104254	5562531110	5567436083	5566795430	5561533125	5563836179
5566650015	5567013395	5565810958	5562154004	5565875613	5562799030	5561667378	5562874718	5561696880
5562455013	5566410642	5566095179	5566582762	5566734256	5565592739	5561190090	5562664556	5566392766
5566023379	5565902680	5566506431	5565600144	5564825072	5563590123	5563637825	5565998860	5566949060
5562084656	5566665211	5562641885	5564223872	5565773008	5565895603	5560134586	5563083954	5561844043
5562434810	5565505566	5566162961	5566540307	5566986039	5565406369	5564796307	5563210219	5561290601
5566290499	5561873422	5565048062	5565537015	5565860953	5566928395	5561033001	5564139540	5566406111
5567062616	5566699822	5561136697	5564933017	5565335998	5566516372	5564702255	5565823936	5566167234
5560809914	5563395705	5566402292	5566934013	5562659184	5565961348	5565996302	5566724984	5567111157
5567063192	5566515432	5566011507	5566104039	5566074540	5567029011	5567023410	5563856375	5565911194
5567288419	5562823236	5566327622	5566333554	5565544722	5566136171	5567156228	5565996765	5566760954
5565797015	5566524111	5567014740	5564932894	5567134076	5566132980	5567099907	5560460932	5561426684
5566902838	5566286711	5563116259	5562309525	5565276424	5565614616	5567326623	5563485837	5561846576
5562855501	5566504998	5564334422	5567256432	5566740501	5564825064	5564954294	5562218247	5566579602
5567100721	5561064683	5566797337	5567373633	5562124205	5564472511	5562430727	5567024772	5563053395
5563822062	5561418459	5564721685	5562306372	5562630078	5566741186	5564801628	5566640768	5566054549
5566762307	5565551982	5566828793	5566937438	5563510204	5566945704	5563291748	5564287828	5566476569
5565351979	5565659850	5560688813	5565667598	5562741230	5565368445	5565253068	5562217918	5566854955
5566453196	5567327530	5560443185	5566463369	5566662614	5565667762	5562933274	5566355581	5566871330
5567302475	5565964011	5562809946	5563547131	5560525551	5566462668	5566953310	5566870571	5565688321
5566780788	5566880257	5566089958	5565982872	5567234587	5565697264	5562486968	5566198569	5566442157
5560725771	5562926724	5563967420	5564648128	5560421918	5567031009	5560435876	5567295042	5567153811
5566854153	5566674890	5562453703	5565780193	5564367166	5560719055	5564961752	5561675918	5566355839
5565192803	5566173851	5564091410	5565998324	5562347830	5561757062	5566482781	5563786903	5566236302
5565632774	5564748530	5564457454	5567236996	5564272986	5560827551	5564644820	5564092632	5566910609
5564982873	5565476032	5563567766	5565810982	55660909854	5566593900	5566685938	5565611950	5566721949
5560683780	5565122024	5566349592	5564600491	5564633252	5567037485	5565245130	5564876133	5566290754
5564807740	5564931409	5562898295	5566274790	5566897277	5562337963	5567267314	5562759810	5564181492
5567080444	5566262845	5567009930	5566217302	5566826292	5563476596	5566762018	5564543956	
5566832571	5562418920	5563536480	5567095566	5566720529	5566832837	5562181551	5566265533	
5566343983	5566971858	5565293445	5561512780	5566530563	5565957320	5562396639	5561653485	
5566308861	5562953314	5562235555	5566443577	5563110872	5565921433	5565526638	5563258218	
5565506812	5566489257	5566457528	5567172027	5566857941	5566827548	5565391421	5561589267	
5565486817	5566547823	5565699146	5561737668	5563201432	5565999058	5562498609	5567158067	
5567024681	5565841425	5567191837	5562302876	5567304695	5564664521	5562565365	5566476551	
5566468285	5566079512	5565105185	5565974374	5562382761	5560391889	5565245171	5561139626	
5566966924	5562258136	5566860325	5564114782	5562490184	5565374344	5565833380	5565148441	
5562979954	5566653449	5565281358	5566803622	5567067755	5567170674	5561928721	5563497840	
5566987086	5566262811	5566576566	5562431550	5567024863	5562350818	5567005599	5564693942	
5564840485	5562484203	5564979119	5567101026	5565369500	5566767157	5565190385	5564631801	
5562897164	5562083823	5561998823	5564131752	5566958244	5565605630	5564973559	5565082947	
5566215561	5565349767	5564828159	5566654728	5561346320	5566787122	5565085213	55657215677	
5562629328	5566039565	5566028899	5567136543	5561636563	5565481875	5564008588	5567122063	
5563078418	5565277877	5564807914	5562917194	5565677175	5562120708	5567332522	5561132308	
5563487510	5565736161	5566895537	5566754437	5564619855	5564974714	5566577663	5566737374	
5560563602	5561969501	5567183693	5565189999	5562185719	5566862818	5565279634	5562280924	
5561949693	5563485159	5566175930	5565361010	5566922935	5565381810	5565097176	5563839744	
5564103777	5562608223	5566261052	5565876041	5565438149	5565109146	5565063863	5564295102	
5565474292	5563462505	5565318150	5565963849	5566369756	5565865606	5565740346	5561426825	
5566570809	5563739035	5565173530	5567213326	5563016947	5564776689	5565345732	5562737543	
5565964730	5566317607	5566431887	5560505892	5567030662	5561000174	5562375443	5566608096	
5565997862	5565562138	5566172283	5563364024	5565645131	5566260708	5566479407	5565374948	
5567097679	5564705274	5563936771	5566360367	5567307706	5567077077	5564817293	5566800271	
5567383525	5562790187	5565985263	5564978780	5567112791	5564906575	5565837894	5566271473	
5567136642	5566719950	5564530631	5566019567	5565000774	5563805620	5566759915	5564215233	
5565633699	5563089381	5567059521	5567302095	5565995072	5566853742	5561018630	5562730803	
5564160819	5566813696	5565353975	5563739803	5563271906	5565075511	5566088281	5563399723	
5566963616	5562333384	5566200779	5567203152	5564420221	5563391159	5566473475	5563463123	
5563749000	5566715107	5560146812	5561757971	5565817797	5565792313	5563364057	5566457411	
5567073555	5560256280	5566429592	5566057252	5565540845	5566118781	5563805695	5564894961	
5560919226	5566300488	5565388781	5565629325	5565153680	5566280276	5564935350	5564941770	

BILAGA 4 Företagsöversikt

Företagsnamn	Org. nummer	Reg. Datum	Bransch	SNI kod	Koncern-förhållande	Antal anställda	Summa tillgångar (tkr)	Omsättning (tkr)
Strata1								
TIB-Horse AB	556496-1752	1994-10-10	handel med hästar och försäljning av hästprodukter	46420	helägt DB	0	778	273
Svenska Konsultgruppen AB	556679-5430	2005-04-21	konsulting inom IT, programmering, datautbildning	62010	-	1	500	169
Scandinavian Trade-Link i Stockholm AB	556249-0184	1985-02-11	handel med värdepapper		-	0	1006	629
Pers & Co Marknadsinvest AB	556393-6771	1990-05-17	handel med värdepapper; köpa, sälja, förvalta lös och fast egendom; konsultverksamhet inom design, medieproduktion och annonsförsäljning	73119, 73111, 73120	-	0	590	239
EKONOMIDATA SYD AB	556390-9216	1990-04-24	konsultverksamhet inom utbildning, redovisning och data	62020	-	1	173	31
Helsa Med E AB	556716-6573	2006-11-30	organisationsutveckling inom ledarskap- och verksamhetsutveckling	70220		1	427	1 041
Jan Rollsby AB	556117-1892	1968-05-21	tandläkarpraktik	86230		1	1 777	1 861
Matti Borgenbrant AB	556738-3525	2007-09-18	förvaltning av lös egendom			0	1 507	0
AB Merculor	556665-5337	2004-08-28	konsultverksamhet inom ekonomiområde	69201, 70220		1	1111	1 322
Oneshop Sverige AB	556632-7622	2002-09-30	postorderhandel med dataprodukter	47410	helägt DB	0	53	0
Strata 2								
ARS Entreprenad AB	556682-2184	2005-06-22	gräv-, schakt- samt entreprenadsarbeten	43120, 49410		8	11 192	13 358
Alero AB	556628-5515	2002-05-30	Kunskapsföretag med fokus på systemutveckling, konsultverksamhet	62021		3	3 167	7 266
Dulima AB	556443-5880	1992-02-19	försäljning och tillverkning av optikprodukter	70220	DB	6	1 055	3 960
HENJOHAN Läkare och Förvaltning AB	556553-0267	1998-03-13	läkarpraktik samt förvaltning av värdepapper	86212	helägt DB	3	6 791	3 062
Haglunds Motor AB	556067-0159	1958-07-28	bilskrotning samt försäljning av reservdelar	46771,46772,46773		7	2 793	5 038

K2 – det lämpliga regelverket?

Kallhäll Transport & Motor AB	556519-8008	1995-07-14	transportverksamhet med egna bilar	45201		5	4 302	4 226
Make Up Center i Fältöversten AB	556696-6924	2006-01-16	specialiserad butikshandel med kosmetika och hygienartiklar	47750	helägt DB	3	955	2 322
Mariefredstrafikens Restaurang AB	556348-7510	1989-04-06	restaurangrörelse på båt och därmed förenlig verksamhet	56100		5	238	1 030
Sivina Sverige AB	556731-6764	2007-06-13	hemstädning, hemtjänst, trädgårdsarbete, hemvård av äldre, barnskötsel och övrigt	81210	helägt DB	4	161	356
TROLLHYDDAN AB	556464-4820	1993-03-30	barnomsorg	85100		8	647	3 170
Tyresö Tak AB	556266-4556	1985-11-14	takläggning och asfaltering	43912		5	7 164	9 205
Strata 3								
RINSE AB	556627-4790	2002-05-17	frisörverksamhet	96021		11	1275	7321
ATTENTA AB	556634-0708	2002-10-18	kundanpassade lösningar inom städ och fastighetsservice	81210		12	1 233	4 163
Intervalor AB	556447-3584	1992-05-25	marknadsföring av finansiella tjänster	70220	DB, 98,5%	12	18 495	18 740